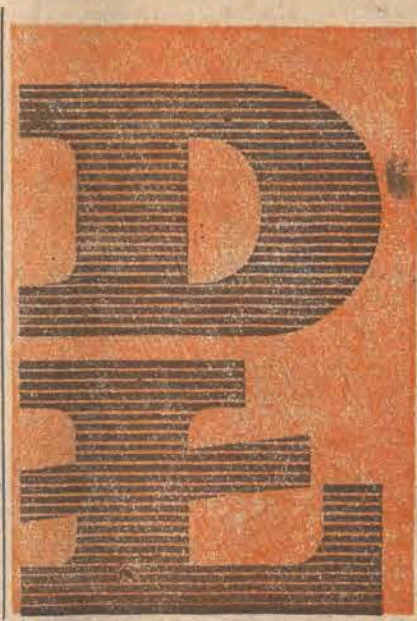

Początek procesu beatyfikacyjnego S. Wyszyńskiego

Dzisiaj o godz. 16 w archikatedrze św. Jana w Warszawie odbędzie się uroczystość rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego zmarłego w 1981 roku prymasa Polski Stefana kardynała Wyszyńskiego.

Wydanie I ŁÓDŹ, sobota i niedziela 20 i 21 maja 1989 roku Rok XLVI 118 (12935) PL ISSN 0208-7707 Nr indeksu 36004 CENA 50 zł

DZIENNIK ŁÓDZKI

Najstarsza gazeta Łodzi

42 WYŚCIG POKOJU

Halupczok czwarty U. Ampler zwyciężcą „etapu prawdy”

Etapy jazdy indywidualnej na czas są bardzo często nazywane „etapami prawdy”. W samotnej walce z czasem uwidaczniają się rzeczywiste umiejętności zawodników. W Trutnowie na 11 etapie 42 Wyścigu Pokoju kolarze mieli do pokonania 35 km i zawodnicy NRD raz jeszcze wykazali swoją wyższość nad pozostałymi konkurentami.

Do walki o miano najlepszego „czasowca” przystąpiło 99 kolarzy startujących w odwrotnej kolejności od zajmowanych miejsc. Na trasę ruszali co półtorej minuty a ostatnia piętnastka co trzy minuty. Tradycyjnie emocje rozpoczęły się gdy na trasie znajdowało się ostatnich 20-30 zawodników. Pierwszym Polakiem, który przystąpił do walki był Marek Leśniewski. Marek Leśniewski uzyskał czas 48.00 min. i długo jego nazwisko znajdowało się na prowadzeniu. Zarówno upał jak i czołowy wiatr nie będą sprzymierzeńcem kolarzy. Na trasie są cztery podjazdy, które również nadwerężają siły — mówił Marek Leśniewski po minięciu linii mety. Następny reprezentant Polski, Zbigniew Spruch, uzyskał czas o 37 sek gorszy, ale na tego zawodnika nikt w ekipie nie liczył. On zrobił swoje wcześniej raz wygrywając etap i raz zajmując trzecią lokatę. Również Zbigniew Piątek uzyskał czas w granicach swoich możliwości — 47.57 min. Słabo natomiast zaprezentował się Cezary Zamana a jego wynik 48.15 min. na pewno nie zaspokaja aspiracji tego zawodnika.

Tymczasem Marka Leśniewskiego na prowadzeniu zmienił Dainis Ozols (ZSRR) — 46.42 i...

Korea Północna - ZSRR Zapowiedź wizyty przywódcy opozycji

Agencja Reutera poinformowała w piątek w Seulu o planowanej wizycie w Związku Radzieckim czołowego przywódcy południowokoreańskiej opozycji, Kim Jung-Sama. Wizyta odbyłaby się w terminie 2-10 czerwca br. Kim został zaproszony przez J. Primakowa, kierującego moskiewskim Instytutem Gospodarki Światowej i Stosunków Międzynarodowych.

Kim byłby pierwszym południowokoreańskim przywódcą politycznym składającym wizytę w ZSRR.

Posiedzenie Komisji Porozumiewawczej

Wczoraj odbyło się w gmachu Sejmu w Warszawie posiedzenie Komisji Porozumiewawczej, któremu przewodniczyli gen. broni Czesław Kiszczyk i Lech Wałęsa.

Uczestniczyli przedstawiciele Ko-

Odwołane loty do Sofii

PPL LOT informują, że od 13 września br. do 28 października odwołane zostaną wszystkie loty na trasie Warszawa - Sofia - Warszawa ze względu na remont bułgarskiego lotniska.

Idźmy do pracy!

Z odkrytki do męża w sanatorium: „...i nie wydawaj pieniędzy na głupstwa, bo głupstwa masz w domu i to za darmo!”

Żywny jest ten świat

BRUDNOPIS POWIĘŚCI TURGIENIEWA NA AUKCJI

180-stronowy brudnopis powieści Iwana Turgieniewa pt. „Ojciec i dzieci” zostanie wystawiony na sprzedaż 18 maja przez znaną londyńską firmę „Sotheby's”.

Organizatorzy aukcji przewidują, że uda im się uzyskać za brudnopis powieści do 500 tys. funtów szterlingów.

KOBIETA W WIEKU MATUZALOWYM

W niedzielę 113 urodziny obchodziła Mitsu Fujisawa, która szczyt się tytułem najstarszej mieszkanki Japonii. Sędziwa jubilatka od lutego przebywa w szpitalu w związku z niewrażliwością. 71-letnia Midori Sato, córka najstarszej Japon-

Potrzeby „Społem” są mi bliskie...

Nie jestem przeciwnikiem funkcjonowania i rozwoju spółdzielczości spożywców. Nie podzielam jednocześnie opinii związków ze „Społem” o braku zainteresowania rządu poprawą sytuacji finansowej i warunków pracy tego sektora handlu — powiedział wczoraj minister rynku wewnętrznego, Marcin Nurowski na konferencji prasowej w Warszawie.

Przedstawiciele resortu zaprezentowali dziennikarzom przykłady konkretnych działań podjętych zarówno pod koniec ub.r. jak i na początku tego roku. Rząd — mówiono — dokonał m.in. podwyżek marż urzędowych w obrocie żywnością na kwotę 10 mld zł i zapowiedział dalsze, na kwotę 8 mld zł. Złagodzono zostały warunki kredytowania budowy obiektów handlowych wolno stojących. W piekarnictwie np. wprowadzono dodatkową podwyżkę cen pieczywa (łącznie o ok. 34 proc.) z 65 do 40 proc. osiągniętego dochodu zmalała dla całej spółdzielczości podatek dochodowy. W sytuacji „Społem” oznacza to dodatkowe środki na rozwój w wysokości 12 mld zł.

Śledztwo w sprawie podsłuchu w lokalu „Solidarności” w Słupsku

Trwa intensywne śledztwo w sprawie wykrycia 9 maja br. w lokalu wyborczym Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Słupsku urządzenia służącego do podsłuchu.

Jak poinformował wczoraj dziennikarza PAP prokurator rejonowy w Słupsku Donat Moskalonek śledztwo ze względu na specyfikę sprawy jest skomplikowane i żmudne. Przesłuchuje się osoby mające jakikolwiek związek ze sprawą.

Wykryty przez działaczy „Solidarności” aparat był badany przez biegłych specjalistów — naukowców Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie i ekspertów powołanych przez „Solidarność”. Stwierdzono, że nie ma wątpliwości, iż jest to fragment urządzenia podsłuchowego.

Węgry Droższa benzyna

Od 19 maja Węgry drożej płać za benzynę. Zgodnie z decyzją rządu WRL, o 8 procent, czyli o 2 forinty za litr, podrożały prawie wszystkie rodzaje benzyny sprzedawanej w kraju. Cena benzyny bezołowiowej, wyrządzającej znacznie mniejsze szkody środowisku naturalnemu niż zwykła gatunki paliwa, wzrosła o forinty.

Od 1 czerwca zwiększają się przeciętnie o 20 procent ceny detaliczne nośników energii, z których korzysta ludność. I tak węgiel podrożał średnio o 47 proc., brykiety o 39 proc., drewno opałowe o 43 proc., propan-butan o 20 proc. Za centralne ogrzewanie będzie się płać o 27 procent więcej. Opłaty za użytkowanie gazu ziemnego w gospodarstwach domowych podniesiono o 20 procent. Znacznie podskoczyła cena energii elektrycznej w Budapeszcie — o 36 proc.

Zniszczona w czwartek eksplozjami i pożarem rafineria Shella w porcie hamburskim będzie przez pewien czas zamknięta — poinformował w piątek rzecznik Shella. Straty ocenia się na miliony marek zachodniemieckich.

Która latarnia ładniejsza?

Więcej serca dla Piotrkowskiej!

Ulicę Piotrkowską w Łodzi jak twierdzą niektórzy, najładniejszą ulicę świata, a z pewnością najmiłszą sercom nas, łodzian — czeka odnowa, a nawet przebudowa, mająca zapewnić jej bardzo atrakcyjną przyszłość. Nie wdajemy się dziś w szczegóły, zresztą wiele z nich znać już z naszych publikacji.

(DALSZY CIĄG NA STR. 2)

codziennie miesiąc

Dzisiaj mamy sobotę, 20 maja.

Imieniny obchodzą

DZIS: Bazyli, Bernardyn, Aleksander, Bronimir

JUTRO: Tymoteusz, Wiktor, Kryspin, Walenty, Przesław, Teobald

Dyżurny synoptyk

w dniu dzisiejszym przewiduje dla Łodzi następującą pogodę: zachmurzenie małe i umiarkowane. Po południu możliwa burza. Temp. maks. w dzień około 25 st. Wiatr przeważnie słaby wschodni i południowo-wschodni.

Cisnienie o godz. 19 wynosiło 1001,2 hPa (751,0 mm), a temperatura 21,8 st. C.

Z kalendarza wydarzeń

1881 — Ur. gen. W. Sikorski, polityk, premier rządu polskiego na emigracji

1919 — Ur. G. Herling-Grudziński, pisarz

1979 — Zm. E. Pauksta, pisarz

1904 — Utworzenie Międzynarodowej Federacji Piłki Nożnej

Taka sobie mysz!

Dziewięć jest ideałem tych, którzy pragną poznać dzieła.

Uśmiechnij się

GKS Belchatów — Avia i Boruta — Resovia Emocjonujący finisz II ligi

W drugiej lidze, w interesującej przed wszystkim kibiców Belchatowa grupie drugiej — emocjonujący finisz rozgrywek. Można rzec, że dopiero po tej kolejce wykrystalizuje się tabela.

Lublinie z Motorem. Dziś GKS podejmuje na własnym boisku Avię Świdnik. Rywal nie ma już szans na utrzymanie się w drugiej lidze, ale czy to jednocześnie oznacza, że w ich grze nie będzie można zauważyć większego zainteresowania walką o końcowy wynik? Zdecydowanym faworytem są jednak gospodarze.

Widzew — Pogon GKS Katowice — LKS 24 seria w ekstraklasie

W sobotę i niedzielę odbędą się 24 kolejki spotkań o mistrzowskie punkty w ekstraklasie piłkarskiej. Czy mecze dostarczą widzom oczekiwanych emocji, czy też ich rozczarują?

W Łodzi piłkarze Widzewa spotkają się ze szczecińską Pogonią. Goście przeżyją głęboki kryzys. W opinii fachowców nie już chyba nie uratuje szczecińską od degradacji z pierwszej ligi. Widzewcy częściowo zrehabilitowali się, na meczu w Warszawie, za fatalny występ w spotkaniu z krakowską Wisłą.

Pierwszy olimpijczyk

Z satysfakcją informujemy że pierwszym sportowcem łódzkim, który otrzymał olimpijską nominację na IO w Barcelonie został mistrz Europy juniorów i rekordzista świata Robert Raducki.

Atakacja dzisiejszego meczu Widzew — Pogon (początek o godz. 17) będzie przedwyborcze show, w którym mają zaprezentować swoje programy m. in. kandydat na senatora L. Sosnowski oraz kandydat na posła A. Pakulski.

„Etap prawdy”

Michaela Richa z RFN — 46.40 i na placu boju pozostała czwórka bohaterów etapu z Międzybolesław do Trutnowa — Jaskula, Halupczok, Jentzsch i Ampler. Jeżeli ktokolwiek wątpił w umiejętności...

ności dwukrotnego triumfatora Wysiegu Pokoju, to Uwe Ampler szybko je rozwił. Ampler jechał jako trzeci od końca, po Halupczoku. Za nim bardzo zmęczony reprezentant Polski zdołał ochłonąć, spiker zapowiedział, że do mety zbliża się kolarz NRD Uwe Ampler, który wynikiem 45.34 objął prowadzenie i nie zdołał już tego zmienić ani Zenon Jaskula ani Otaf Jentzsch, który jako ostatni dojechał do mety.

KALENDARZYK KIBICA

- SOBOTA
PIŁKA NOŻNA. I liga: WIDZEW — POGON SZCZECIN, ul. Armii Czerwonej, godz. 17. II liga: GKS BELCHATÓW — AVIA ŚWIDNIK — w Belchatowie o godz. 17.
KOSZYKÓWKA. C.d. międzynarodowego turnieju kobiet z udziałem: Wikniarza Pab., Jelińska Tuzia, LKS, Bąga Kowno — w Pabianicach o godz. 15.30 (w niedzielę godz. 10).
LEKKOATLETYKA. Bieg Pokoju — start i meta przy Stawach Jana, godz. 10.
STRZELANIE. Międzynarodowe zawody z udziałem reprezentacji Iwanowa, Karl-Marx-Stadt, Oria, Spolem, Waltera, KKS Koluszki — w Pabianicach o godz. 9 (w niedzielę godz. 9).
KOLARSTWO. Torowe zawody juniorów i młodzików o puchar „Nadziei olimpijskich” — ul. Północna, godz. 10.
NIEDZIELA
PIŁKA NOŻNA. II liga: BORUTA — RESOVIA — w Zgierzu o godz. 11. I liga kobiet: KOLEJARZ — STILON GORZÓW, ul. Minerska, godz. 11. III liga: WŁOKNIARZ PAB. — STOCZNIOWIE PŁOCK — w Pabianicach o godz. 17.

- XI ETAP INDYWIDUALNY
1. Ampler (NRD) 45.19 (15 bon.), 2. Jentzsch (NRD) — 45.35 (10), 3. Liptak CSRS — 46.02 (5), 4. HALUPCZOK — 46.32; 5. Tietienik (ZSRR) — 46.33, 6. Rich (RFN) — 46.40, 12. JASKULA — 47.02, 19. PIONTEK — 47.57, 20. LESNIEWSKI — 48.00, 22. ZAMANA — 48.16, 30. SPRUCH — 48.37.
XI ETAP DRUŻYNOWO
1. NRD — 2:18.20, 2. CSRS — 1:41 min. straty, 3. ZSRR — 1:44, 4. POLSKA — 3:11.
PO II ETAPACH INDYWIDUALNY
1. Ampler (NRD) — 43:02.43, 2. Jentzsch (NRD) — 16 sek. straty, 3. JASKULA — 2:32, 4. HALUPCZOK — 2:45, 5. Liptak (CSRS) — 4:32, 6. Raab (NRD) — 4:49, 22. PIONTEK — 10:02, 24. ZAMANA — 10:21, 55. LESNIEWSKI — 19:10, 57. SPRUCH — 19:27.
PO II ETAPACH DRUŻYNOWO
1. NRD — 129:15.04, 2. POLSKA — strata 6:59 min., 3. CSRS — 12:26, 4. Bułgaria — 14:30, 5. RFN — 14:39, 6. ZSRR — 15:35. M. C.

Kandydaci bezpartyjni spotkali się z dziennikarzami

O sobie i swoich programach mówił wczoraj w Klubie Dziennikarzy siedmiu kandydatów, ubiegających się o bezpartyjne mandaty do Sejmu z województwa łódzkiego. Zdają sobie oni sprawę z tego, iż konkurencja nie śpi, a kandydaci opozycyjni, walczący o te same mandaty, nie zasypiają gruszek w popiele.

waną przez mecenasa A. Kerna etykietką „bezpartyjnych bolszewików”. Doc. Z. Prochowski był przeciwnikiem monopolizowaniu przez kogokolwiek mandatów do Sejmu. J. Baranowski przypomniał, że nie głosujemy na listy partyjne, ale wybieramy poszczególnych ludzi na posłów.

Jubileusz „Budowlanej”

— Nie ma na mapie Łodzi takich miejsc, gdzie nie zaznaczylibyśmy swej obecności — twierdzi nie bez dumy członkowie i pracownicy Rzemieślniczej Spółdzielni „Budowlana”. Okazją do takich stwierdzeń i podsumowań jest tym większa, że właśnie mija 40 lat od czasu gdy w kwietniu 1949 roku 30 rzemieślników postanowiło założyć spółdzielnię o takim profilu.

— Nie ma na mapie Łodzi takich miejsc, gdzie nie zaznaczylibyśmy swej obecności — twierdzi nie bez dumy członkowie i pracownicy Rzemieślniczej Spółdzielni „Budowlana”. Okazją do takich stwierdzeń i podsumowań jest tym większa, że właśnie mija 40 lat od czasu gdy w kwietniu 1949 roku 30 rzemieślników postanowiło założyć spółdzielnię o takim profilu.

Na 2 tygodnie przed wyborami Centrum prasowe już pracuje

Ilu jest kandydatów na posłów i senatorów w skali kraju? Na takie oto pierwsze pytanie podczas piątkowej konferencji w Interpresie nie potrafił odpowiedzieć nawet rzecznik Kancelarii Rady Państwa, uczestniczący również w posiedzeniach Państwowej Komisji Wyborczej, dyr. Bogdan Sześciński.

Tak więc piątkowym spotkaniem rozpoczęło przedterminową działalność prasowe centrum wyborcze. Od 23 maja aż do 20 czerwca będzie ono działało w Interpresie organizując codziennie konferencje prasowe, względnie spotkania z przedstawicielami — co podkreślono — wszystkich sił ubiegających się o mandaty w przyszłym Sejmie i Senacie.

Więcej serca

ba będzie naprawdę wielkiego wysiłku by sprostać zadaniu, by uczyniłyśmy projekty takiego urzędowania ulicy, które dąoby satysfakcję nam wszystkim. I oto stawiamy przed Wami — przed zakładami pracy i instytucjami łódzkimi, przed osobami prywatnymi, przed każdym, kto chciałby doznać widoku Piotrkowskiej jeszcze ładniejszej, jeszcze miłszej — konkretny i jasny cel: zbiralmy fundusze na te latarnie. Wierzymy że na to nie poskapiacie grosza. To naprawdę ważne żebyśmy przyczynili się do uatrakcyjnienia ulicy Piotrkowskiej, żebyśmy mieli w tym swój udział. Zapłać będzie dla nas przyjemny spacer po ulicy, która jest taka kochana, taka nasza.

Profesor W. Welte z Uniwersytetu Łódzkiego stara się zapewnić sobie głosy wyborców przekonując ich, że wybranie go do Sejmu zwiększyłoby szanse realnego wpływania ludzi nauki na praktykę gospodarczą. Bo cóż z tego iż naukowcy z jego udziałem przygotowali swego czasu krytyczną analizę założen planu 5-letniego, jeśli Komisja Planowania miała w tej sprawie zupełnie inne zdanie i ono właśnie przeważało.

Doc. Z. Prochowski zaprezentował się jako zwolennik wychodzenia z chaosu gospodarczego. poprzez m. in. inną politykę pieniężną, podatkową i finansową. Przeczytał zdanie prof. C. Józefiaka, który postawę doc. Prochowskiego ocenił jako niezależną i prezentowaną już od lat.

Kraków Napaść na milicjantów

Piątek, 18 maja. Godzina 17. Ulica Stolarska w Krakowie. Korrespondent PAP, który obserwował zajścia pisze: Ze wszystkich bram padają kamienie. Milicjanci rozpraszający antyrządzieckie demonstracje aby przejść muszą usuwać porożalane kosze na śmieci, barykady z lawek i desek.

Duchowy patron krakowskich zajść

Wczoraj w Ryńku Głównym w Krakowie, z udziałem kilkuset osób, odbył się wiec wyborczy Konfederacji Polskiej Niepodległej. Zwolennicy tej nielegalnej organizacji przez kilka ostatnich dni prowokowali systematycznie antyrządzieckie zajścia pod konsulem ZSRR i na ulicach miasta, zakłócając spokój i porządek publiczny, siejąc agresję i zniszczenie.

Spoleczna Rada Odnowy ulicy Piotrkowskiej

135 mln ludzi po każdej ze stron. W WARSZAWIE ZAKOŃCZYŁA SIĘ IX sesja polsko-amerykańskiej Rady Gospodarczej. Omawiano stan polsko-amerykańskiej współpracy gospodarczej i możliwości ponownej jej intensyfikacji po dokonanych się przemianach ekonomiczno-politycznych w Polsce.

Kraków Napaść na milicjantów

Piątek, 18 maja. Godzina 17. Ulica Stolarska w Krakowie. Korrespondent PAP, który obserwował zajścia pisze: Ze wszystkich bram padają kamienie. Milicjanci rozpraszający antyrządzieckie demonstracje aby przejść muszą usuwać porożalane kosze na śmieci, barykady z lawek i desek.

Duchowy patron krakowskich zajść

Wczoraj w Ryńku Głównym w Krakowie, z udziałem kilkuset osób, odbył się wiec wyborczy Konfederacji Polskiej Niepodległej. Zwolennicy tej nielegalnej organizacji przez kilka ostatnich dni prowokowali systematycznie antyrządzieckie zajścia pod konsulem ZSRR i na ulicach miasta, zakłócając spokój i porządek publiczny, siejąc agresję i zniszczenie.

Spoleczna Rada Odnowy ulicy Piotrkowskiej

135 mln ludzi po każdej ze stron. W WARSZAWIE ZAKOŃCZYŁA SIĘ IX sesja polsko-amerykańskiej Rady Gospodarczej. Omawiano stan polsko-amerykańskiej współpracy gospodarczej i możliwości ponownej jej intensyfikacji po dokonanych się przemianach ekonomiczno-politycznych w Polsce.

Zdrowie bez „szufladek”

Pani Helena G. przyjechała do docenta Węgrzyna z Kielc. Dla niej i wielu innych pacjentów jego zgoda na operację wydaje się być ostatnią deską ratunku. Pani Helena cierpi na tę rzadką chorobę — neuralgię nerwu trójdzielnego od dziesięciu lat. Leczone ją rozmaitymi zabiegami w klinikach w Katowicach i Warszawie. Bez rezultatu. Napadowe bóle twarzy — nie do wytrzymania — towarzyszące myciu, jedzeniu mówieniu wracały już w miesiąc po kuracji.

Pacjentka ma 75 lat. W tym wieku na operację mózgu zdecydować się niełatwo. Trzeba być doprowadzonym bólem do skrajnej determinacji. I pani Helena zdesperowana mówi do doktora — „obejście mi głowę, zróbcie co chcecie, żeby tylko już nie cierpiała”. Człowiek w takiej sytuacji myśli nawet o samobójstwie, a niektórzy nawet się na to decydują...

Sala operacyjna nr 7. Dr. Mastalerz po zrobieniu trzycentymetrowego otworu trepanacyjnego, kątowo nacina oponę twardą aż do zatoki, odpuszcza płyn mózgowo-rdzeniowy z okolicznej mostowo-móźdżkowej. Teraz Joanna Leszczyńska, szefowa sali operacyjnej, przysuwa do stołu mikroskop. Przebrany już w odpowiedni strój doc. Węgrzyn przez 10 minut myje szcztoką rękę. Powoli i spokojnie. Przygotowania zakończone. Następuje najważniejsza część zabiegu.

Doc. Z. Węgrzyn (w okularach) podczas operacji.

OPERACJA NA ŻYWYM MÓZGU

Obserwuję przez dodatkowy okular mikroskopu przebieg operacji. Oto jest nerw trójdzielny, „odpowiedzialny” za ból pacjentki tłumaczy chirurg. Z wielkim znajdując się w sąsiedztwie tego nerwu naczyńa krwionośne (żyła i tętnica) zaczyna ją napadać: tętniąc uciskając nerw w rytm pracy serca. Ten ucisk pacjenci odczuwają jako permanentny, świdrujący ból, wielokrotnie silniejszy niż przy bólu zęba. Cierpią tak latami.

Doc. Węgrzyn pewnymi ruchami oddziela nerw od żyły, koagulując drobne krwawienia. — Z tętnicą już tak postępować nie wolno — komentuje. — Tu nie można niczego przerwać. Nie może być krwawienia przy operacji mózgu, bo już nie będzie widać. Tętnica także oddzielenia od nerwu. Spokojnie, bez zbędnych prób sięgania po narzędzia, z których się rezygnuje. Teraz Węgrzyn umieszcza kawałeczek mięsna (pobranego od pacjentki podczas odkrywania pola operacyjnego) między nerwem a tętnicą. Robi też coś w rodzaju izolacji. Tętnicę naczynie nie będzie już uderzać o nerw. Skończyło się cierpienie pacjentki. Po przebudzeniu z narkozy po raz pierwszy od dziesięciu lat będzie mogła mówić nie odczuwając przy tym bólu...

Doktorzy Mastalerz i Zapalowiec przejmują narzędzia kończą operację. Doc. Węgrzyn i Joanna Leszczyńska rozluźnieni, uśmiechnięci, bo udało się trzydziesty czwarty taki zabieg. Joanna przeprowadza mnie przez blok operacyjny. Jej uśmiech i spokojne zaskakują laika. — Docent Węgrzyn to

„MISTRZ ŚWIATA”

Jako lekarz i jako człowiek. Ogromnie lubię współpracować z nim przy operacjach. Mikroskopowe, tu, w „Koperniku”, robi tylko on. Podziwiam jego doskonałość, precyzję, spokój opanowanie. Jest niezrównany! Dlatego tylko nie odchodzi. Zartowałam oczywiście, że przekwalifikuje się na szwaczka. Na „moją” neurochirurgiczną salę trafiają tak trudne przypadki, że nie moż-

na przejść obok obojętnie. Dlatego i dla dr. Węgrzyna jestem tu i nie wyobrażam sobie innej pracy.

„Mistrz świata” ma 59 lat. W młodości — krakowianin. Studiował na Wydziale Lekarskim UL w Krakowie stawił też pierwsze lekarskie kroki — w Klinice Neurochirurgii AM. W 1957 r. powołano go do wojska. Był zrozpaczony, to burzyło jego życiowy program. Okazało się jednak że na dobre wyszło. Po dwu latach z Garnizonowego Szpitala Lotniczego w Dęblinie przeniesiono go do WAM w Łodzi, do Kliniki Neurochirurgicznej prof. Bromowicza.

Szef i mistrz był szalenie dynamiczny jako lekarz i naukowiec, swą postawą dopingując innych. Zbigniew Węgrzyn miał 34 lata gdy był już adiunktem po doktoracie. Najmłodszy w akademii. Jako jedyny Polak został wysłany do Zurichu na staż chirurgii mikroskopowej. Kariera — mówiono — mimo że nie był związany z żadnym stowarzyszeniem, bezpartyjny, praktykujący katolik, który tego nie ukrywał. A były lata sześćdziesiąte.

LEKARSKIE FASCYNACJE

Ze Szwajcarij wrócił fascynowany mikrochirurgią mikroskopową. Był też wśród jej pionierów w Polsce. — Trzeba było ją propagować trzeba było walczyć o sprzęt torować drogę — wspomina W 1970 r. przeprowadził swą pierwszą operację tętniaka (najtrudniejsza mikroskopowa operacja neurochirurgiczna). Zainteresował się też neuralgią nerwu trójdzielnego.

Dotychczas stosowana terapia — jedyna, skutecznie likwidująca ból — polegała na przecięciu nerwu a to powoduje trwałe kalectwo w postaci znieczulenia połowy twarzy. Teza o konflikcie nerwowo-naczyniowym który jest przyczyną tej rzadkiej choroby była co prawda znana od 1934 roku, ale nie było wówczas możliwości technicznych jej sprawdzenia. Dopiero mikrochirurgia na to pozwoliła.

Zafascynowany tematem dr Węgrzyn przez kilka lat zgłębiał problem, by w 1972 roku przeprowadzić pierwszą taką operację. Pacjent miał 82 lata i po niej przeżył wre-

szcze bez cierpień jeszcze 14 lat. Dr Węgrzyn zaczął specjalizować się w neuralgiu nerwu trójdzielnego, by w 1988 roku obronił pracę habilitacyjną na temat tej choroby i chirurgicznych aspektów. W tym międzyczasie zmienił miejsce pracy — wygrał konkurs i od 1973 roku jest ordynatorem Oddziału Neurochirurgii w Szpitalu im. Kopernika.

JAK UZDROWIĆ LECZNICTWO

35 lat pracy w szpitalach, 35 lat obserwacji i przemysłu. Dr Węgrzyn doszedł do wniosku, że nadszedł moment, by spróbować wprowadzić do przemysłu w czyn. W środowisku lekarskim reforma lecznictwa dyskutowana była od dawna. Jeśli teraz nie uda się nam jej przeprowadzić, to już chyba nigdy. W dodatku — twierdzi — nie potrzeba do tego wielkich nakładów i rewolucji. Trzeba natomiast innego spojrzenia i paru konkretnych posunięć.

— Życie w szpitalu zamiera po 15. U nas, w „Koperniku”, 7 sal operacyjnych stoi wolnych. Niedzie na świecie nikt nie może sobie na coś podobnego pozwolić. Jest to pełnie możliwe, by i u nas operacje odbywały się po południu. I nie potrzeba zatrudniać więcej osób. Wystarczy tym, którzy są, godziwie zapłacić.

Skąd pieniądze? M.in. z oszczędności, z tego, że pacjent nie będzie czekał, lecząc w szpitalu, na operację dwa tygodnie, lecz 2-3 dni. Zresztą szpital u nas to rozbudowana maszyna, której administrację można śmiało i znacznie zmniejszyć, to także droga do wygosparowania pieniędzy na plac.

Sprawa zasadnicza to jednak kwestia modelu systemu ubezpieczeń. To

BALAMUTNA FIKCJA

twierdzić, że leczenie jest bezpłatne, skoro każdemu z nas przez całe zawodowe życie odprowadza się te 40 proc. od zarobków na ZUS. Szeliga dawno wyliczył w „Polityce” że gdyby ta część, która z tego procentu przeznaczana jest na lecznictwo, trafiała doń w istocie, zupełnie by wystarczała. I nie trzeba nam wzorować się na systemie ubezpieczeń, brytyjskim, czy zachodniemieckim, musimy wypracować własny model.

Model, w którym każdy pacjent będzie miał prawdziwą swobodę wyboru lekarza — w przychodni, w spółce, spółdzielni lub prywatnie. Zarówno od lekarza, jak ze szpitala wychodzić powinien z rachunkiem. Skoro w Bangladeszu jest to możliwe, to na pewno i u nas. Ten rachunek przedstawia w swej firmie ubezpieczeniowej, która zań zapłaci. I nie straci na pewno. Wszak ubezpieczeni jesteśmy przez niemal całe życie, a chorujemy w wieku późniejszym. Oczywiście w tym modelu ubezpieczeń trzeba, żeby rady nadzorcze, ZUS, PZU miały prawo kontroli, ale tylko kontroli. Natomiast szpitale i ZOZ powinny być wreszcie całkowicie samodzielnymi jednostkami. Uwierzymy fachowcom pozwolmy im samodzielnie działać, bez pek. bez lawiny przepisów, bez szufladkowania funduszy.

Przywróćmy normalność systemowi ubezpieczeń a służba zdrowia nie będzie taka chorą — twierdzi doc. dr hab. medycyny Zbigniew Węgrzyn, kandydat na posła do Sejmu X kadencji (mandat nr 241, Okręg Wyborczy: Górna i Pabianiec).

AGNIESZKA OSTAPOWICZ

Tego obawiałem się najbardziej. I stało się. Gdy tylko odblokowano możliwości swobodnej wymiany poglądów we wszystkich mass mediach, codziennie niemal słyszmy nieprawdopodobne bajdurzenie na wszystkie tematy. Zasada jest taka: — nieważne czy wygłoszone lub napisane zdanie jest absurdalne, ważne, aby odbiegało od tego, co nam paskudny reżim wpajał w szkole, na uniwersytetach, w podręcznikach, w prasie, radiu i telewizji.

Nie będę się tu znecał nad nieszczęsnym Andrzejem Lapićkim, który tak niefortunnie wszedł w rolę polityka, że okupację przedstawił jako dalszy ciąg niepodległej Polski. Zostawie też w spokoju innego aktora — Andrzeja Szczepkowskiego, który z kolei postanowił w Chełmie wykreślić z historii Polski istnienie PKWN. Ale nie mogę przejść obojętnie nad tekstem Andrzeja Grajewskiego w „Gazecie Wyborczej” zamieszczonym pod tytułem: „Śląsk. Wyzwanie dla posłów i senatorów”.

Z kilku powodów. Pierwszy to ten, że przez sześć lat byłem czymś w rodzaju pioniera na terenach Ziemi Zachodniej i tam urodziła się moja córka. Drugi to taki, że po doświadczeniach okupacji wszystko co związane jest z Niemcami nakazuje mi wzmoczoną czujność. Trzeci powód — to po prostu obawa, aby w naszej polityce międzynarodowej nie zagnieździły się jakieś księżyce koncepcje i naruszyły delikatny acz trwający już 44 lata stan pokoju w Europie i na naszych granicach. Ktokolwiek przypuszcza, że w tej dziedzinie można ewolucję procesu odprze-

nia i integracji Europy zastąpić eksperymentami opartymi na chorobliwych urojeniach, ten powinien się leczyć. Do poddania się kuracji — najlepiej wstrząsowej — zachęcić pragnie właśnie Andrzej Grajewski, który ni mniej ni więcej proponuje powrót do idei autonomii Śląska, przy czym podstawę tego widzi w Ślązakach, którzy „czują się związani z niemiecką tradycją tej ziemi”.

Tak się dziwnie składa, że w RFN istnieją wpływe kole, dla których taka autonomia Śląska byłaby spełnieniem marzeń od dawna żywionych, a pośrednio potwierdzala zasadność rozseparacji do powrotu w granice Rzeszy z 1938 r.

Grajewski, podobnie jak wspomniani na wstępie aktorzy, słaby jest w historii, a zwłaszcza w historii Śląska. Nie wie np., że autonomia Górnośląska została Polsce narzucona po I wojnie światowej i kolejne rządy polskie dążyły do jej ograniczenia aż po całkowite zniesienie. Stosunek wychodzący z założenia, iż konieczna jest integracja Śląska z resztą państwa. Mianowany z woli Józefa Piłsudskiego wojewodą — Michał Grażyński, przez 13 lat toczył nieprzebraną walkę o polonizację Górnośląska i jego trwałe połączenie z całym organizmem państwowym. Dobrze byłoby aby pan Grajewski przeczytał sobie monografię Edwarda Długajczyka „Sanacja Śląska 1926—1939. Zarys dziejów politycznych”. (Katowice 1983).

A tak w ogóle to domorosłych speców od geopolityki mamy zatrzęsienie. Przedtem jednak byli trochę ograniczeni, teraz zaczęła zapewne szaleć na całego. Jeśli np. Jan Józef Lipski marzy za Niemców o zjednoczonych Niemczech, to można się spodziewać, że pojawią się następne pomysły według przepisu Grajewskiego Np. autonomii dla Wielkopolski, a potem Pomorza. Niewykluczone, że jeszcze ktoś inny odświeży koncepcję Wolnego Miasta Gdańska, choć w tym wypadku — mam nadzieję — zaprotestuje przewodniczący Lech Wałęsa.

Jeśli przed laty z kolegą Luckiem Włodkowskim zamierzaliśmy odłączyć Bałuty od Łodzi — a jak się da i od PRL — to była to hecowa propozycja nadająca się do „Szpilek” lub „Karuzeli”. Ale nasi geopolitycy nie mają poczucia własnej śmieszności i pisują do poważnej — bo chyba za taką chce uchodzić — „Gazety Wyborczej”.

I tu mamy kolejną ciekawostkę: redaktor naczelny Adam Michnik kandyduje do Sejmu właśnie w Katowicach, gdzie Michał Grażyński toczył boje o polski Śląsk. Nie radzę mu tam jechać z propozycją autonomii, przedstawianą przez pana Grajewskiego.

EDMUND TULKO

Próba uprowadzenia radzieckiego samolotu | Rejestracja związku świadków Jehowy

W czwartek po południu podjęto próbę uprowadzenia samolotu „Il-62” radzieckich linii lotniczych „Aeroflot”, lecącego z Luandy do Moskwy.

Powołując się na informacje, pochodzące z Ministerstwa Transportu Tanzanii, agencja Xinhua pisze, że tuż przed planowanym międzylądowaniem w Dar es-Salam w Tanzanii dwaj obywatele RPA — biały i czarny — podjęli

próbę uprowadzenia samolotu i zmuszenia pilota do wylądowania w Johannesburgu. Na pokładzie „Il-62” znajdowało się 174 członków Afrykańskiego Kongresu Narodowego (ANC), lecących z Luandy do Moskwy. Porywacze zostali obojętnie przyjęci przez funkcjonariuszy służb bezpieczeństwa, znajdujących się w samolocie. Obaj napastnicy zostali ranni i przewiezieni do szpitala.

Po spełnieniu przez inicjatorów wymagań przewidzianych w przepisach prawa, w ostatnich dniach zarejestrowany został w Urzędzie do Spraw Wyznań kolejny chrześcijański związek wyznaniowy, który nosi nazwę „Strażnica — Towarzystwo Biblijne i Traktatowe Zarejestrowany Związek Wyznania Świadców Jehowy w Polsce”. Stanowi on prawną reprezentację ponad 80 tys. wyznawców świadków

Jehowy w naszym kraju. Organem statutowym tego związku wyznaniowego odpowiedzialnym za całą wspólnotę jest zarząd krajowy, który działać będzie w terenie przez osoby upoważnione do organizowania kultu i reprezentowania związku wobec władz. Wraz z rejestracją nowego związku wyznaniowego wszystkie społeczności wyznaniowe działające w naszym kraju mają już uregulowany swój byt prawny.

W prasie zachodnioeuropejskiej i amerykańskiej coraz częściej pojawiają się artykuły, których autorzy zastanawiają się nad tródmalą oraz istotą rosnącej popularności Michaiła Gorbaczowa. Część piszących nie kryje związków z tym obaw. Ich zdaniem, Gorbaczow staje się „zbyt wiarygodny” w oczach opinii publicznej, a jego polityczne propozycje czy programy rozwojowe nabierają dzięki temu dodatkowego impetu.

Największy sukces Gorbaczowa, to oczywiście jego podróż do Chin. Przez 30 lat na linii Moskwa — Pekin albo nie działo się nic, albo rosło napięcie, mnożyły się starcia graniczne, zastrzala retyorka, a w deklaracjach pobrzmiwały groźne nuty. I oto cztery dni pobytu Gorbaczowa w „Państwie Środka” zaowocowały nie deklaracjami o „bratniej przyjaźni”, ale normalizacją stosunków, zapowiedzią współpracy gospodarczej.

Byłoby prymitywnym uproszczeniem sprowadzać wszystko do uroku osobiste Gorbaczowa, do jego zdolności perswazji. W Pekinie zbierał on owoce no-

Afganistanu, bez nakłonienia Wietnamu do innego podejścia w kwestii Kambodży i zapowiedzi rychłego odejścia stamtąd wietnamskiej armii — że wymienię tylko te dwa (z wielu) przykłady — jego podróż do Chin byłaby niemożliwa. Poprzedziły ją długie godziny rokowań na różnych szczeblach, wzajemne badania się, wzajemne kompromisy.

Partnerzy Gorbaczowa, tacy jak Thatcher, Reagan czy Mitterrand, przyznają, że jest to polityk, który nie rzuca słów na wiatr — jeśli składa jakąś deklarację, to idzie za nią konkretne działanie. Są też i tacy, którzy nie wyzbyli się nieufności, zalecają ostrożność. To naturalne i nie ma się temu co dziwić. Ważne jest jedno — Gorbaczow nadał polityce zagranicznej nowe impulsy, przełamał wiele barier. Dzięki temu świat z większą ufnością i spokojem może patrzeć w przyszłość. A to już bardzo wiele...

W politycznym fenomenie dostrzec się już nazwy „zielonej gorączki”. Chodzi oczywiście o ruch na rzecz ochrony środowiska. Jeszcze kilka lat temu traktowano Zielonych jako nie domyślnych idealistów, pragnących szokować polityczny establishment Europy trampkami, robionymi na drutach swetrami i długimi brodami. Dziś już prawie wszyscy są zgodni, że pojawił się niekonwencjonalny ruch polityczny, a w RFN partia polityczna, z którą trzeba się poważnie liczyć.

Skąd wziąć pieniądze? Oczywiście od podatników, bo według Zielonych „trudniciele powinni płacić”. Lubbers nałożył więc podatki na benzynę, na posiadaczy jeżdżących do pracy samochodami, itp. Wpadł jednak na polityczną minę i, wyleciał z premierostwa, bo koalicyjna Partia Liberatów złożyła w parlamencie wniosek o votum nieufności.

W RFN Zieloni wysadzili z siódła burmistrza Berlina Zachodniego i Frankfurta, weszli w układ z socjaldemokratami i razem sprawują władzę w tych miastach. Nad Renem rozważa się coraz głośniejsze powstanie koalicji czerwono-zielonej, zdolnej do przeciwdziałania się — już w najbliższych wyborach parlamentarnych — chadeckiej. Opinie te podziela kanclerz Kohl, o czym świadczy jego ostre ataki na Zielonych, oskarżanie ich o chęć przejęcia władzy. Powiedział on ostatnio w Bundestagu: „Oni są bardziej zainteresowani zmianami społecznymi niż czystą wodą i powietrzem. Zieloni działają przeciwko interesom społeczeństwa, hamując rozwój technologiczny”.

Ta ostra tyrańca kanclezcza świadczy o skali zagrożenia dla niego ze strony Zielonych. Podobnie rzecz się ma we Francji. Tygodnik „Le Point” napisał: „Jeszcze niedawno Zieloni to było nic. Dziś są na fali przypływu”. Dalej autor stwierdza, że w nadchodzących wyborach do parlamentu europejskiego Zieloni zdobędą około 20 proc. głosów. W 1984 r. zyskali tylko 3,3 proc. Wszystko to potwierdza tezę o nowym politycznym zjawisku na szeroka skalę.

Mającą krew i dającą do myślenia historię znalazłem w dzienniku „International Herald Tribune”. Jest rok 1973. 20-letnia Pamela Small zjawia się w sklepie z tkaninami obciowymi. Pragnie dokonać zakupu zasłon. Obstuguje ją 19-letni młodzieniec.

Stwierdza on, że ma na zapleczu ładne tkaniny i zaprasza Pamelę do ich obejrzenia. Kiedy dziewczyna wchodzi do małego składziku, młody ekspedient chwytą miotek i uderza ją kilka razy w głowę. Dziewczyna pada. Oprawca chwytą za nóż i zadaje kilka ciosów w ramię i pierś. Brocząca krwią wynosi do jej własnego samochodu. Jest przekonany że zabił. Potem poszedł do kina.

Ktoś znajduje Pamelę sprowadza pogotowie w szpitalu lekarze operowali ją siedem godzin; miała przekłute lewe płuco, potrzaskaną czaszkę. Ponad rok przebywała w różnych szpitalach, przeszła kilka operacji. Sprawce aresztowano, nazwya się John Mack. Procs i wyrok: 15 lat ciężkiego więzienia. Biegli uznali go za normalnego, bez odchyleń psychicznych.

Wychodzi na wolność po odsiedzeniu 27 miesięcy. Dostaje pracę w biurze Jima Wrighta, speakera Izby Reprezentantów, jako asystent. Okazuje się po latach, że jest szwagrem córki Wrighta. To on postarał się o szybkie zwolnienie Macka i dał mu intratne zajęcie.

Pamela Small zadaje sobie pytanie: jak to się mogło stać? Jej niedosły morderca przebywał w więzieniu niewiele dłużej niż ona w szpitalach. Zarabia 90 tys. dolarów rocznie, decyduje o sprawach rangi państwowej, a nie ma nawet średniego wykształcenia. W Kongresie wszyscy wiedzą co zrobił przed 16 laty i nikogo to nie razi. A co ma do powiedzenia John Mack? „Popelnilem — powiedział dziennikarzowi — tragiczną pomyłkę. Odcierpiałem karę...”

Henryk Walenda

wej polityki, innego widzenia stosunków międzynarodowych. Bez wycofania się z

Gala z hotelowego bufetu placze. Przed południem była z synem na największym moskiewskim bazarze przy Dworcu Ryskim. Rozstali się na kilka minut. Kiedy spotkali się ponownie, chłopak był już bez dziesiętej kurki wartkiej 300 rubli. Kurkę zdjął z niego gang, przyłożywszy nóż do brzońca.

Tego samego dnia korespondent radzieckiej telewizji pokazuje sprawność działania i wyposażenia kanadyjskiej polid. Wymowa kilkunastu-wego reportażu jest oczywista: zawiera pośrednio krytykę radzieckiej milicji.

Faktu, że radzieckie miasta są coraz mniej bezpieczne, nikt tutaj nie ukrywa. Gazety otwarcie piszą o wzrastającej fali przestępczości. W zeszłym roku liczba zabójstw wzrosła o 14 proc., napadów i rozbojów o 40 proc., kradzieży o 30 proc. W roku 1988 zgłoszono 134 tys. włamań do mieszkań. W dwa lata później już 175 tysięcy. W pierwszym kwartale tego roku 53 tysiące.

Jedną z najgroźniejszych form przestępczej działalności jest racket. Racketowi sprzyja przemiany w radzieckiej gospodarce. Kooperatywne, czyli spółdzielcze kawiarnie, restauracje i sklepy szybko znajdują nielegalnych „opiekunów”. W zamian za „ochronę” spółdzielcy muszą płacić od kilkuset do kilkunastu tysięcy rubli miesięcznie. Odmowa wypłaty haracuku niemal zawsze równoznaczna jest ze zniesieniem lokalu lub pobiciem personelu. W nocy może wybuchnąć pożar, którego sprawcy nie zostaną wykryci.

Anonimowy czytelnik „Moskiewskiego Komsomolca”, wieloletni pracownik jednej ze stołecznych restauracji, w liście do redakcji pisze że racket dopódy będzie plagą, dopódy jego ofiarom nie zapewni się bezpieczeństwa. Teraz placą i placą. W zeszłym roku tylko na Ukrainie do organów milicji zgłosiło się 220 osób — ofiar racketu.

Jak można się zorientować, ta forma przestępczej działalności jest w mniejszym stopniu potępiana przez społeczeństwo od innych. W świadomości wielu ludzi szantażystki odbierają bogactwem, dla których w państwie socjalistycznym nie powinno być miejsca. Bardziej dosadnie mówi się: „Zło-

dziej okradł złodzieja, więc nie ma się czym przejmować”.

Dość często przestępcze grupy posiadają broń, z której korzystają. Kiedy do obserwowanego od dłuższego czasu samochodu „Ziguli” podszedł milicjant Andriej Fomin i poprosił o dokumenty, zamiast paszportu zobaczył w wyciągniętej dłoni jednego z pasażerów pistolet. Na szczęście kula chybiła. Pozostali bandyci nie zdążyli użyć broni — milicyjna grupa operacyjna błyskawicznie obezwładniła wszystkich. Późniejsze przesłuchanie bandyckiej meliny doprowadziło do wykrycia całego arsenału. Znajdowały się w nim nie tylko rewolwery i pistolety, ale także karabiny maszynowe, granaty i świece dymne.

złodzieje i milicjanci

KORESPONDENCJA WŁASNA Z MOSKWI

działo do wykrycia całego arsenału. Znajdowały się w nim nie tylko rewolwery i pistolety, ale także karabiny maszynowe, granaty i świece dymne.

Jak poinformował dziennikarzy zastępca prokuratora generalnego ZSRR, tylko w latach 1986-88 wykryto 2.600 zorganizowanych grup przestępczych, które dokonały około 20 tys. przestępstw. Rzecz jasna, tylko niektóre z nich były uzbrojonymi gangami.

Jest charakterystyczne, że radziecka milicja nie usiłuje zdjąć z siebie odpowiedzialności za stan bezpieczeństwa publicznego. Jej przedstawiciele wiele jednak mówią o warunkach w jakich muszą pracować. Prawie codziennie notowany jest napad na funkcjonariusza milicji. Wyroki na sprawców są śmieśniewnie niskie. W zeszłym roku podczas próby przerwania pikietki burdy na moskiewskiej Tagance zamordowany został milicjant. Sąd zakwalifikował zabójstwo jako nieumyślne, wyrok zapadł symboliczny.

Niedawno w Leningradzie odbyła się manifestacja milicjantów, którzy domagali się większych praw w walce z przestępczością. Bezpośrednim impulsem do urzędzenia demonstracji była śmierć jednego z funkcjonariuszy zastrzelonego podczas akcji przeciwko zbrojnemu gangowi. Warto dodać, że milicjanci nie należą do najlepiej opłacanych grup zawodowych.

Kiedy 11 kwietnia w Termez — przy granicznym mieście w pobliżu Afganistanu — wybuchł pocisk i zginęło dwóch majstrujących przy nim chłopaków okazało się, że w posiadaniu uczniów jednej tylko z dziesięciu szkół w tym mieście znajduje się cały arsenał amunicji, detonatorów i granatów. Naboje rzucali dzieciom „na pamięć” żołnierze wycofujących się z Afganistanu oddziałów. Uczeń siódmej klasy R Bielów w pisemnym oświadczeniu wyjaśnił, jakim sposobem stał się posiadaczem rakiet sygnalizacyjnych: otrzymał je od żołnierza służby granicznej w zamian za sok pomidorowy.

Łatwość z jaką wchodzi się w posiadanie broni wyjaśnia tylko częściowo bogactwo bandyckich arsenałów. Prawdopodobnie część broni gangsterów pochodzi jeszcze z okresu II wojny światowej i rewolucji.

Oczywiście myliłby się ten kto wyobraża sobie że to co się dzieje na ulicach radzieckich miast przypomina sceny z amerykańskich filmów o Al Capone. Przestępczość wzrasta ale przecież jej poziomowi daleko jeszcze do stanu krytycznego. Jednak to, co się dzieje, szokuje obywateli radzieckich, którzy w przeszłości czuli się u siebie bezpieczni, chociażby z tego powodu, że ani prasa, ani telewizja, ani radio nie o wszystkim informowały.

Do głośności trzeba się przyzwyczaić — powiedzieli mi znajomi mieszkańcy Moskwy. Również do tego że otwarta informacja o wzroście przestępczości u jednego potęguje strach zaś u innych wywołuje tęsknotę za starymi dobrymi czasami kiedy w gazetach było tylko miejsce na wiadomości o nieustannym postępie i kiedy co najwyżej tak-szokar padał ofiarą napadu. Teraz zdarza się że atakującym jest tak-szokar a poszkodowanym pasażer.

Wszystcy zdają sobie sprawę że przestępczości należy postawić tamę. Od niedawna pracownicy moskiewskiej milicji noszą broń palną przez całą dobę. Ulice patrolowane są przez radiowozy, piesze patrole z psami i patrole konne. We wszystkich dzielnicach rozpoczęły prace specjalne grupy operacyjne. Na Ukrainie tamtejsze Prezydium Rady Najwyższej wniosło poprawki do kodeksu karnego i kodeksu postępowania karnego. Za racket grozi kara więzienia do lat 10. Na rezultaty trzeba jednak będzie poczekać.

JERZY WITASZCZYK

opiero teraz szacujemy sporządzać rachunek tego wszystkiego, co nam zabrali dawni i współcześni kolonizatorzy — mówią w Ameryce Łacińskiej.

Za trzy lata obchodzone będzie pięćsetlecie odkrycia Ameryki przez Kolumba. Coraz bardziej zdecydowane są żądania, aby rok 1992 ogłosić „Rokiem rdzennych narodów” ONZ. Stany Zjednoczone i Kanada stanowczo sprzeciwiają się takim „głupim pomysłom”.

Albrecht Dürer, malarz i grafik, napisał w swoim „Dzienniku podróży do Niderlandów” w 1520 co następuje: — „Widziałem rzeczy, które przywieziono królowi z nowego złotego kraju: słońce całe ze złota, szerokie na cały sążen; także księżyc, zupełnie srebrny, tak samo wielki, i dwie komory pełne takiego samego uzbrojenia, pochodzącej z tych krajów broni, pancerzy, strzelb, niezwykłych tarcz, dzwonych kostiumów, posęli i wszelkich niezwykłości do różnych celów używanych, które piękniejsze są do oglądania niż cuda natury. Wszystkie te rzeczy są tak cenne, że ośmiaczono je na sto tysięcy guldenów. W całym moim życiu nie widziałem niczego takiego, co by tak radowało moje serce, jak te rzeczy. Widziałem tam przedurodne, kunsztowne przedmioty i podziwiałem subtelne ingenia ludzi w obcych krajach. Nie umiem wypo-

Andrzej Grun CHORE SERCE

wiedział, co wówczas przeżyłem. Widział skarby przywiezione z Meksyku.

— Ogromna plama na mapie świata — w kształcie chorego serca — pachnące drzewami lasy, u wybrzeży pełne ryb i perel, w dolinach owoce i ptaki, góry zasobne w szlachetne metale... — Przed laty przybyli na te wybrzeża brutalni i bohaterscy awanturnicy. W jednym ręku trzymali miecz, w drugim krzyż.

— Przybyli z Hiszpanii, Portugalii i znaleźli piękny świat, w którym miasta były czyste i lepiej zplanowane niż w Europie, a monarchowie byli potężniejsi od cesarzy Rzymu i Bizancjum... — Obcy torowali sobie drogę przez gęste dżungle... — Płynęli po przejrzystych wodach jezior... — Pluli krwią w rozrzedzonym powietrzu wysokich gór... — Pehani nie nasycyły, ochciwość, przemierzali pustynie podobną sennym koszarom. Błądzili między piekłem a rajem oślepieni i blizdy utraty rozumu, sądzili iż ujrzą wioski

ze szczerem złota i ludzi z jednym tylko okiem pośrodku twarzy.

— Brakowało im słów, by nazwać to, co ich otaczało... — W końcu postanowili zawrócić, okazało się jednak, że wielu z nich uległo łakomemu opętanu i nie było już dla nich odwrotu.

— Ściągnęli wtedy buty, objęli ciemnoskóre, tubylcze kobiety o łagodnych oczach i spłodzili ród marzycieli.

— Rozpoczęli grabież i wyzysk... — Dali nam swe iberyjskie języki, swoją kulturę i religię, a jako dziedzictwo pozostawili myślenie o w kategoriach klasowych, samowoli i anarchie... — Później przyszli Anglicy, Holendrzy i Francuzi, którzy osiedlili się na Karaibach, potem afrykańscy niewolnicy... — Zapuścili korzenie, a ich potomkami jesteśmy my, dzisiejsi Latynosi, mający wszyscy jedną metyską duszę.

— Prawie we wszystkich naszych krajach społeczeństwo przypomina hiszkie owoce francuskiej: na gorze warstwa białych, pośrodku mieszanych, pod spodem Indianie i czarni.

— Prospekty biur podróży ukazują nas uśmiechniętych i bezstroskich, zawsze skorych do zabawy i karnawałowych uciech...

— Pod naciskiem problemów i w poszukiwaniu odpowiedzi zwracamy się — my, Latynosi — do sił nadprzyrodzonych. Bogowie Afryki, którzy przybyli tu wraz z niewolnikami, przyjęli imiona katolickich świętych i zostali odziani w pióra indiańskich bóstw... — Oportunizm, improwizacja, przystość — oto nasze hasła. Rzadko zawieramy pinoski i pracowitość. Miałeśmy składowy nasz przyszłości w ręce przeznaczenia.

— Każdy krok dowodzi, że czas i przesterzeń są złudne, że istnieje wiele nakładających się prawd.

Te słowa napisała siostrzenica zamordowanego w 1973 roku, podczas wojkowego puczu, prezydenta Chile Salvadora Allende — Isabela Allende, Dziennikarka, poetka, eseistka, pisarka, wycemigrowała do Wenezueli, gdzie mieszka do dziś. Jest autorką kilku książek, które stały się — również w Europie — bestsellerami. Zalicza się ją do tegoż samego nurtu, co Gabriela Garcia Marquez, do nurtu „realizmu magicznego”.

Ona sama pisze o sobie: — „Urodziłam się tu, w Ameryce Łacińskiej, i tu mam nadzieję umrzeć. Znam tę ziemię, przemierzam ją wzdłuż i wszerz, noszę ją w sobie ona jest obecna w każdym moim wierszu, który piszę. Nie chce żyć gdzie indziej. Kocham swoją latynoską ziemię i dlatego wierzę, gdy ona cierpi”.

(KONTYNETY” nr 8 — 1988)

GOBY HITLER WYGRAŁ WOJNĘ...

Przed 100 laty urodził się Adolf Hitler. Przed 50 laty jako wódz III Rzeszy wywołał II wojnę światową. Jak wyglądałby świat, gdyby te wojny wygrał? Z tym pytaniem zadaniem niemieckiej tygodnik „Bunte” zwrócił się do znanego niemieckiego historyka prof. dr HELMUTA DIWALDA.

Jest rok 1989 Niemcy panują nad Atlantyku po Mongolii. Rzeszę światła podzieliły między siebie Japonia i Stany Zjednoczone. Wojna należy do historii, ale póki nie wyda się że rwały Niemcy są panami całej Europy. Wtedy, po stronie niezależne rządzone są z Berlinu a tamtejsze plaże okupowane są przez niemieckich turystów.

Definitywnie rozwiązany został tzw. problem żydowski. Nie istnieje państwo Izrael, dzięki czemu Rzesza Niemiecka utrzymuje dobre stosunki z państwami arabskimi.

Zburzone w latach wojny miasta zostały odbudowane przez miliony rosyjskich jeńców i przymusową zatrudnionych robotników z krajów podbitych. Narodom słowiańskim przeznaczone role podrzędne Rosjan. Polacy Czesi używają się do wykonywania najtrudniejszych i najcięższych robót.

Nadal działa gestapo, które udoskonaliło swoje tradycyjne metody śledztwa. Aby aresztować człowieka zbyteczny jest urzędowy nakaz — wystarczy donos.

Życie codzienne toczy się w nieustannym strachu przed obo-

zem koncentracyjnym, który grozi również za literaturę. Zakazane są wszystkie książki Tomasza Manna, Hemingwaya, Dzieła Oscara Wilde’a, Stefana Zweiga, Sinclaira, Lewisa kupu je się na czarnym rynku.

Nie ma niezależnej prasy. Na tamach sztandarowego dziennika „Völkische Beobachter” i tygodnika „Das Reich” ukazują się starannie dobrane informacje oraz artykuły, których celem jest wpajanie społeczeństwu ducha narodowego socjalizmu. Podobną rolę pełnią radio i telewizja, zarządzane bezpośrednio przez ministerstwo propagandy.

W kinach na zmianę pokazywane są filmy wojenne i komedie ze znanego berlińskiego wytwórni „Ufa”. Oto wybrane tytuły: „Zwycięstwo na wszystkich frontach”, „Ojczyzna wyzwa”, „Piękna Wilhelmina”.

Niemcy zamknięte są na wszystko, co mogłoby przyjąć z Ameryki: żadnej coca-coli, dżinsów, minipodnie. Należy pić mleko i soki owocowe. Rock and roll o mało nie doprowadził do rozłamu w partii.

Ostatecznie został zakazany. Ulice są szerokie i monotone. Najczęściej spotykanym ubiorem jest mundur Kobiety noszą kostiumy lub plisowane spodnie. Najpopularniejszą fryzurą dziewcząt jest warkocz. Mężczyźni są krótko przystrzyżeni. Dominuje kolor brązowy.

Również architektura jest jednostajna, utrzymana w stylu narodowosocjalistycznym. W każdym mieście zbudowano kilka triumfalnych — upamiętnie-

nia zwycięstwa. Pod nimi 8 razy w roku przeciągają nie kończące się pochody. Do uczestniczenia w nich zobowiązani są wszyscy mężczyźni w wieku od 18 do 60 lat. Paradują ulicami „Początek wojny”, „Pucz Hitlera”, „Urodziny Fuehrera”, „Stalingrad”, „Bohaterów”.

Służba wojskowa trwa 48 miesięcy. 3 miliony Niemców w mundurach Wehrmachtu służą w koszarach lub pracują w wojskowych gospodarstwach rolnych na polach Rosji.

Nasiloną jest propaganda „zdrowego społeczeństwa”. W szkole przynajmniej godzinę dziennie przeznaczana jest na wychowanie fizyczne. Medycyna holduje naturalnym metodom leczenia. Vegetarianie i niepalący otrzymują specjalne premie. Umysłowo chorzy uznani za ciężar społeczny, poddawani są sterylizacji. Naukowcy zajmują się inżynierią genetyczną. Ich celem jest rasowo czysty blondyn. Inteligentny ale pozbawiony indywidualnych skłonności zdolny do podporządkowania się kolektywowi.

W roku 1989 stworzone przez Hitlera państwo jest państwem bezprawia i gwałtu. Wszystko jest podporządkowane hasłu: ein Reich, ein Volk, ein Fuehrer. Cały naród musi maszerować równym miarowym krokiem do narodowosocjalistycznego szczęścia. Cały naród ma obowiązek być wdzięcznym Hitlerowi, że wygrał wojnę.

Ale Hitler na szczęście wojny nie wygrał.

wg „Die Bunte”
Hum. i oprac. (J. L.)

JAK RATOWAĆ POMPEJE PRZED ZWIEDZAJĄCYMI? niekontrolowana inwazja

Wiele zabytków, które od wieków pozostawały w jednym miejscu i do naszych czasów przetrwały w idealnym stanie, dziś gwałtownie niszczą. Nie tylko pod wpływem masowego skażenia środowiska naturalnego, ale i wskutek bezpośredniej „ingerencji” człowieka. Podróż jako forma spędzania wypoczynku i towarzyszące im zwiedzanie miejsc godnych poznania stały się modą. Do zabytkowych miejsc i obiektów ciągną niezliczone tłumy, często tylko dla zaspokojenia snobizmu.

Te tłumy autentycznie i pozornie zainteresowanych dosłownie „rozdeptują” ateński Akropol, rzymskie Fora, groty La-sceau czy wenecka bazylika św. Marka. Konserwatorzy gło-wią się, jak osonić malowidła ścienne i te prehistoryczne w grotach i późniejsze (np. „Ostatnia wieczerza” Leonarda da Vinci w Mediolanie) w pałacach i kościołach. Aby nie szkodził im nadmiar wilgoci z... oddechów zwiedzających. Wysuwane są wręcz propozycje ustalenia dziennych limitów zwiedzających.

Włoska agencja ANSA pisała ostatnio: „Hordy zwiedzających, którzy rzucają się tłumnie na muzea i miejsca wykopalisk, zgnieci jak ścieżki w beczce w czasie zwiedzania błyskawicznego i powierzchownego, nie dowiadują się niczego szczególnego ani z historii, ani o podziwianych dziełach sztuki, ale bardzo często pozostawiają za sobą mniejsze i większe zniszczenia, niemal zawsze nie do naprawienia”. Z tego powodu wielkie muzea — i te zamknięte i strefy archeologiczne pod gołym niebem — podejmują próby dwóch trudnych do pogodzenia spraw: masowego napływu turystów i konieczności chronienia zabytków przed zniszczeniem.

Do stref archeologicznych, będących we Włoszech celem wypraw tysięcy turystów, należą Pompeje. Ta antyczna kolonia rzymska, położona na wybrzeżu Morza Tyrreńskiego w pobliżu Neapolu, została pogrzebana pod grubą warstwą lawy i pyłów wulkanicznych w wyniku erupcji Wezuwiusza w 79 r. n.e.

Wykopiska, zapoczątkowane w 1748 r. wydoły na światło dzienne ulice, domy czynszowe, wille bogaczy, budowle użytkowe publiczne. Odsłoniły życie rzymskiego miasta w pełni rozwoju kulturalnego i handlowego, jakby zatrzymane w kadrze. Odkrycie Pompejów miało olbrzymie znaczenie naukowe i kulturalne.

Dziś Pompeje są celem turystycznych „pielgrzymek”. Codziennie odwiedza to miasto — zamierające tylko nocą — 6-8 tys. turystów. Zwiedzanie — jak twierdzą zorientowani — odbywa się w pełnym nieładzie. Przybysze chodzą gdzie chcą i jak chcą, dotykają wszystkiego, co w zasięgu ręki. Siadają na zabytkowych obiektach, na antyczne ulice rzucają śmieci. Takie zwiedzanie muzeolodzy nazywają „niekontrolowaną inwazją”.

Uznano, że najwyższa pora, by położyć temu kres. Opracowanie planu ratowania Pompejów przed turystami, umożliwiającego jednocześnie tym ostatnim dokładne poznanie tego wspaniałego zabytku rzymskiej starożytności powierzono architektowi Renzo Piano. Przewiduje on zbudowanie, w Pompejach, ale poza strefą archeologiczną czterech podziemnych pomieszczeń, nawiązujących formą do etruskich grobów kumulowych: okrągła podziemna komora przykryta kopułą, nieco tylko wystającą nad poziom gruntu, na której rośnie trawa.

W pierwszej komorze mieściły się amfiteatr na 400 miejsc. Tutaj zwiedzający poznawaliby historię miasta, zwłaszcza jego tragiczny koniec, dzięki filmowi nakręconemu zgodnie z regulami dokumentu na podstawie relacji Pliniusza Młodszego.

W drugiej — mieściłoby się małe muzeum z obiektami pozwalającymi zorientować się, jak wyglądało życie w antycznym mieście. Trzeci kumulus ma zawierać „bank danych”. Dzięki urządzeniom elektronicznym każdy badeć będzie mógł zapoznać się z wszystkimi odsłoniętymi w Pompejach zabytkami, ich opisami i przedstawieniami. Również czwarta podziemna komora byłaby przeznaczona raczej dla uczonych niż zwykłych turystów. Miałaby bowiem mieścić „sale operacyjne”, w której programowano by i kontrolowano kampanie wykopaliskowe.

Nie oznacza to oczywiście zamknięcia samej strefy archeologicznej, czyli odsłoniętego miasta, dla zwiedzających. Jednak liczy się na to, że przygotowani do zwiedzania, mający informacje o oglądanym miejscu, turyści traktowałoby je tak, jak na to zasługują. Jednocześnie Renzo Piano zaprojektował lekkie konstrukcje, które rozmieszczone by w strefie zabytkowej — tablice informacyjne i lawki dla zwiedzających, o-słony chroniące obiekty zabytkowe przed szkodliwym działaniem atmosfery (głównie słońce), kładki nad prowadzonymi wykopaliskami, umożliwiająca obserwację z bliska pracy archeologów.

Projekt włoskiego architekta ma pogodzić kilka celów: uświadomienie zwiedzającym czym są Pompeje z punktu widzenia historycznego, naukowego, kulturalnego, zapoznanie go z zabytkami w miejscu ich wydobycia i uczynienie wiedzą mniej szkodliwym dla nich umożliwienie archeologom spokojnego prowadzenia prac wykopaliskowych.

O tym, czy projekt Renzo Piano zostanie zrealizowany, mają zdecydować najwyższe władze państwowe. Nikt nie taj bowiem, że będzie on wymagał olbrzymich nakładów.

Kierowco, pilnuj swoich punktów!

(Korespondencja z Paryża)

„Francja musi osiągnąć poziom bezpieczeństwa na drogach, godny kraju cywilizowanego” — powiedział premier rządu francuskiego Michel Rocard, rozpoczynając wielką batalię na rzecz bezpieczeństwa na drogach francuskich. Walczył jest o co: Francja plasuje się w czołówkach statystyk europejskich jeśli chodzi o liczbę wypadków drogowych i bije rekordy w liczbie rannych i zabitych w tych wypadkach. W ubiegłym roku zginęło na francuskich drogach 10.500 osób. Jest to o 2500 osób więcej niż w RFN i 5500 więcej niż w Wielkiej Brytanii — przy porównywalnej liczbie mieszkańców i samochodów osobowych. Zdarzały się zresztą lata jeszcze gorsze. Np. w czarnym roku francuskiej motoryzacji 1972, na drogach tego kraju zginęło ponad 16,5 tys. osób. Był to prawdziwy szok dla francuskiej opinii publicznej.

Przyczyną fatalnej sytuacji na szosach Francji jest kilka, ale jedna z najważniejszych jest nietrzeźwość kierowców. Francuzi, jak mówią sami, są królami napojów. 13 litrów czystego alkoholu na głowę statystycznego mieszkańca w ubiegłym roku, to liczba bijąca nawet nasze smutne rekordy. Gorzej, że wielu, stanowiąc zbyt wielu kierowców, siada za kierownicą w stanie nietrzeźwym.

Niestety, prawo francuskie jest bardzo liberalne wobec nietrzeźwych kierowców. Do 1987 r. osadzenie w areszcie pijanego kierowcy, który spowodował wyp. dek, było prawdziwą rzadkością. Przed 2 dopiero laty podwójno maksymalną karę za jazdę po pijanemu. Wynosi ona obecnie... 2 lata (3 w wypadku recydywy), 7,5 tys. franków grzywny i zawieszenie prawa jazdy na 3 lata. Rząd jednak kary więzienia przekraczają rok. Sukcesem jest w ogóle fakt, iż zaczęły być stosowane. Jednocześnie wzmożono kontrolę na drogach — w roku ubiegłym było ich o 30 proc. więcej niż w latach poprzednich. Nadal jednak

wolno mieć 8 mg alkoholu we krwi, choć należy mieć zapięte pasy lub nosić kask w przypadku używania pojazdów dwuśladowych. Rezultatem owych kontroli było zwiększenie liczby zawieszonych (razdziej odebranych) praw jazdy; w ciągu ostatnich 2 lat notuje się 10-proc. wzrost rocznie.

Inne działania na rzecz bezpieczeństwa na drogach to wprowadzenie od 1990 r. kontroli stanu technicznego pojazdów ponad 5-letnich (!), punktowe prawa jazdy od 1982 r. i obowiązek bezwzględny opłacania najwyższych grzywny pieniężnych, które dotychczas rozkładane były na raty. Francuzi domagają się również, aby produkowane w Europie samochody nie mogły przekraczać 160 km/godz.

Walka z piratami drogowymi jest we Francji dopiero w fazie wstępnej, parlament i inne organa prawne rozpoczęły już prace nad stosownymi ustawami. Jak potrzebne są działania w tej dziedzinie, świadczy choćby fakt braku dotychczas obowiązku kontroli stanu technicznego pojazdów. Francuzi taktownie przemilczają, ile takich na wpół sprawnych pojazdów było w minionych latach przyczyną nieszczęśliwych wypadków.

Najbardziej godnym zainteresowania w poczynaniach Francuzów na rzecz bezpieczeństwa na drogach wydaje się być tzw. punktowe prawo jazdy. Rzeczo polega na tym, że wraz z prawem jazdy otrzymuje się 6 punktów umownych. Z każdym spowodowanym, cięższym wypadkiem, traci się od 1 do 3 punktów. Po wyczerpaniu 6 punktów, traci się na rok prawo jazdy. Ponowne jego wydanie wymaga zaliczenia kursu i zdania egzaminu na prawo jazdy. Fachowcy uważają, że podniesie to rangę prawa jazdy i zmusi kierowców do większej uwagi.

Punktowe prawo jazdy jest sprawdzonym pomysłem na bezkolizyjną jazdę i stosuje je już w różnej formie wiele państw, głównie jednak pozaeuropejskich, jak Japonia, porad połowa stanów USA, Quebec w Kanadzie, w Europie zaś jak dotąd tylko RFN.

HALINA UZYCKA

NAJWIĘKSZA KSIĄZKA ŚWIATA

NAJWIĘKSZA KSIĄZKA ŚWIATA jest „Super Book” o wymiarach 274 cm na 307 cm. Wydana w 1976 r. w Denver, książka zawiera 300 stron i wazy 252,6 kg.

NAJMNIEJSZA KSIĄŻKĘ wydano w Szkocji w marcu 1985 r. w liczbie 85 egzemplarzy. Jest to bajka dla dzieci o wymiarach 1 mm na 1 mm. Strony można przewracać (z dużą ostrożnością!) tylko przy pomocy igły.

Pułkownik Ernest Loftus jest autorem NAJDEUŻSZEJ PAMIĘTNIKI ŚWIATA. Zaczął go pisać 4 maja 1896 r., gdy skończył 12 lat i pisał codziennie aż do 4 lipca 1987 r., kiedy to zmarł w wieku 103 lat i 178 dni.

NAJDEUŻSZY LIST napisał Alan Foreman z Kentu (Anglia) do swojej żony Janet. List liczy 1402344 słowa, a jego pisanie trwało od 3 do 25 stycznia 1984 r.

NAJKROTZA KORESPONDENCJĘ wymienił między sobą w 1862 r. Victor Hugo i jego wydawca, firma „Hurst and Blackett”. Pisarz, przebywający na urlopie, pragnął dowiedzieć się jak sprząda się jego nowa powieść „Nędznicy”. Napisał więc „?”. Odpowiedź brzmiała: „!”

Pani Werner Erhard z San Francisco wysłała w grudniu 1975 r. 62824 KARTY ŚWIĄTECZNE. Pierwszą kartę z życzeniami świątecznymi wysłał w 1843 r. sir Henry Cole, ale zwyczaj ten upowszechnił się dopiero w 1862 roku.

NAJCZĘŚCIEJ DRUKOWANA KSIĄZKA ŚWIATA jest Biblia, którą przetłumaczono na 307 języki (dzieła Lenina — na 222), a fragmenty — na 1581 dalszych języków. Szacuje się, że w latach 1815—1975 wydrukowano 2,5 miliarda egzemplarzy, a w latach 1975—1987 dalszych 100 milionów. opr. (bar)

W ŻURNALU I... W ŻYCIU

Tydzień temu, donosząc Państwu o ostatnim pokazie „Mody Polskiej”, skończyłam na długościach. Dziś o sukniach. J. Antkowiak mówi o nich, że przypominają styl pielegniarek z okresu I wojny światowej, lub ich doły są bardzo szerokie, wirujące, z górą sportową lub fantazyjną, jak to bywało w latach pięćdziesiątych. Takie suknie, z bardzo szerokimi dołami, pokazano oczywiście podczas rewii, przy tym te najpiękniejsze były z szaro-czarno-białych krat, albo szlachetnych welnianych tkanin — oczywiście z chustami lub szalami na ramionku.

Wieczór — teatralny. Targi Pret-a-Porter poświęciły stylowi bizantyjsko-operowemu na wieczór bardzo dużo miejsca. Mnóstwo w tym pluszu, aksamitu, koronek, tafty, brokatu, złocień, przesadnych zdobieni, pasmanterii, haftów, antycznych draperii. Jest to wszystko czarne, czarne ze złotem, czerwone, zielone, rude, także gra-

Podkaszano też dopasowane suknie — kombinowane przechodzące dołem w bardzo szerokie spodnie. Były też bluzki ze spódniami a'la sekretarka z lat trzydziestych, a także bluzki noszone z sukniemi bezrękawnikami. Ktoś, kto holduje prostocie, również znajdzie coś dla siebie — np. ecru waska długa spódnica, a do niej prosty długi blesz ze ściągaczem na biodrach. Te samą prostą (długi protokół) linię mają też płaszcz suknie, bezrękawniki i wszelkie komplety.

Gdy mód jest wiele (c.d.)

natowo-czarne. Spódnice ogromne, do nich małe żakiety, mnóstwo halek, pikawań. Oczywiście, może to wręcz szokować. „Moda Polska” pokazała np. coś, co przypominało pokaz gorseciarstwa — tj. przezroczyście koronkowy peniuar-płaszcz z kombinacją jako żywo przypominającą strój na noc posłubną. Następnym wyjściem była sukienka a'la renesansowa nobliwość — haftowany aksamit pod szyję, szeroki i z podwyższoną talią (jak na ciążę). Zważywszy sąsiedztwo prezentacji — wydaje się ono całkiem logiczne...

Naturalnie, na taki wieczór trzeba popatrzeć z wyrozumiałością. W końcu rewia mody też ma swe prawa, trzeba tu pokazać także coś, co podnieca wyobraźnię i budzi aplauz, choć niewiele ma wspólnego z rzeczywistością. Popatrzeć na coś takiego też czasem warto, choć kontrast z dniem codziennym jest potem jeszcze większy. Przymrużenie oka zatem niezbędne...

AGNIESZKA OSTAPOWICZ
Rys. MAGDA IGNAR

PROSTO Z KINA

Zrobił furorę. Praktycznie nie znikła z list hitów wideo — „Rambo”. Dziś o bohaterze i trzech zrealizowanych o nim filmach trudno mówić inaczej jak o zjawisku kulturowym czy szerzej socjologicznym.

A zaczęło się wszystko od powieści Davida Morella, profesora uniwersytetu stanowego w Pensylwanii. Dużo nasłuchał się o wietnamskich przeżyciach swoich studentów i 20 lat temu wymyślił postać Johna Rambo. I tak prawdziwe perypetie młodych ludzi, następstwa wietnamskich doświadczeń posłużyły za punkt wyjścia do napisania powieści „Pierwsza krew” (1972). Opinie o książce — mającej wyraźny antywojenny wydźwięk — były raczej pozytywne. Ale kiedy jej treść stała się już kanwą scenariusza, wymowę znacznie zmieniono. Głównym sprawcą przewrótów stał się ponoc Sylvester Stallone, odwrotnie tytułowej roli. Film w reż. Teda Kocheffa „Rambo — pierwsza krew” (1982) stał się bulwersującym, odmiennym spojrzeniem na wojnę wietnamską, na dramat walczącej tam młodzieży. Jest obrazem łobów ludzi, którzy przez jakiś czas

byli nazywani bohaterami, a gdy udało się wrócić, teraz żyją z piętnem popełnionych zbrodni, wśród mar, które nie odstępują... John Rambo uhonorowany odznaczeniami bohatera wietnamskiej wojny, był komandos, chce odwiedzić przyjaciela w małym miasteczku na północy. Splot okoliczności sprawia, że staje się ściga-

„Rambo”

ny i prześladowany. On, nigdy maszyna do zabijania, znów, żeby ocalić, musi zacząć niszczyć. Młody człowiek ze swoim wewnętrznym dramatem staje się ofiarą bezdusznych, tępych prześladowców. S. Stallone popisuje się w tej roli dużą sprawnością, buduje postać tyle dramatyczną co widowiskową — „Kariera w filmie przypomina partię pokera” — mówi aktor i gra ostro dalej.

Na ekrany wstąpił pierwszy „Rambo”. Akcja następnych — o niedwuznacznej wymowie politycznej — dzieje się w Wietnamie i Afganistanie. Choć D. Morell pod wpływem powożenia pierwszego filmu ożywił bohatera — który w książce umiera — to te kolejne powstały już jakby poza literackim pierwowzorem, a głównym motorem nakręcającym spirale działań Rambo jest sam S. Stallone. Okrutny, twarde, pokrzywdzony i krzywdzący...

Film jest przykładem sprawnej roboty realizatorskiej, choć z pewnością, zadowolony tylko tych, którzy lubią bardzo mocne sceny i oceny wykraczające poza powtarzane schematy.

RENATA SAS

50 LAT TEMU

Jak poinformowała prasa, tłum hitlerowski zaatakował przy pomocy broni palnej i pętard dom polskich inspektorów celnych w Gdańsku, a także samochód zastępcy konsula generalnego RP. Oba napady miały miejsce przy zupełnej bezczynności policji. W ostrym proteście Polska zażądała m. in. gwarancji bezpieczeństwa dla polskich urzędników i polskiej ludności na terenie Wolnego Miasta.

PAT donosi z Berlina o rozpetanej tam akcji propagandowej, wg której w Polsce panuje psychiza wojenna. „Próbujcie wpoić masom przekonanie o potęgę wojskowej Rzeszy, propaganda niemiecka rozpisuje się m. in. o potężnych fortyfikacjach na wschodnich i zachodnich granicach Rzeszy”, pisze agencja.

W ŁÓDZKIEJ PRASIE pisano

„Republika” narzeka na złe potraktowanie Łodzi w wcho-dzącym w życie letnim rozkładzie jazdy PKP. Miasto pozbawione zostało dziennego połączenia z Krakowem i Katowicami, a nadto dwa pociągi do Warszawy skierowane zostały na Dworzec Gdański zamiast Główny.

25 LAT TEMU

Zaostrza się sytuacja w Laosie. Sily Patet Lao odnosi zwycięstwa nad wojskami rządowymi. Departament Stanu USA oświadczył, że Stany Zjednoczone nie wykluczają możliwości ingerencji w Laosie. Oddział

zandarmów przez 24 godziny utrzymywał blokadę siedziby polskiej delegacji do Międzynarodowej Komisji Nadzoru i Kontroli w Vientiane. Delegacja polska pozbawiona była elektryczności, wody i łączności telefonicznej.

Maurice Thorez ustąpił ze stanowiska sekretarza generalnego Francuskiej Partii Komunistycznej, a XVII Zjazd FPK powołał go na stanowisko przewodniczącego partii. Nowym sekretarzem generalnym wybrany został Waldeck Rochet.

Jak poinformował przewodniczący GKKFT W. Reczek, w ubiegłym roku Polskę odwiedziło 285 tys. turystów, w tym 65 tysięcy z krajów kapitalistycznych. Wyjazdy turystyczne z Polski objęły 380 tys. osób, w tym 332 tys. do krajów socjalistycznych. opr. (BAR)

MAGAZYN AUTO MOTO

Czy LIAZ podbije Afrykę?

Czechosłowackie ciężarówki „Liaz” są dobrze znane na polskich drogach. Najczęściej widzimy je w specjalistycznej odmianie, funkcjonującej w miejskich służbach komunalnych. Ale LIAZ to także autobusy (karosy), ciągniki siodłowe, wywrotki, chłodnie i wiele innych. W latach 1961—82 zaczęto odchodzić od nazwy skoda, którą określano także te samochody ciężarowe.

Wszystcy już wiedzą, że tegoroczny rajd otrzymał — najwyższy z możliwych — współczynnik 20. Polega to na tym, że wywalczona na jego trasie punkty w klasyfikacji Mistrzostw Europy będą mnożone przez 20. To powinno spowodować, że na liście startowej znajdą się czołowi europejscy rajdowcy.

W porównaniu z poprzednimi latami, trasa Rajdu Polski nie uległa większym zmianom, zrezygnowano jednak (bardzo szkoda) z widowskiego odcinka wysycowego wokół domu handlowego „Astra” we Wrocławiu.

Nie powinno zabraknąć emocji na wszystkich 25 odcinkach specjalnych. Każdym z nich opiekować się ma inny sponsor. Swoją akces zgłosiły już m.in. „Jelcz”, „Carnel”, „Padroma”, „Fina” i PZU.

Tradycyjnie bazą rajdu będzie wrocławski hotel „Wrocław”. Tu zlokalizowano start, metę, biuro rajdu i centrum prasowe. Do dyspozycji dziennikarzy, oprócz maszyn do pisania, telefonów, teleksów, telefaksu, będą również dwa autokary i śmigłowiec.

Druga młodość Rajdu Polski

Komandora 46 Rajdu Polski — Zbigniewa Jarosza — trudno gdziekolwiek złapać. W pracy prawie go nie ma, do domu zagląda tylko, żeby się przespisać i zmienić ubranie. Bez reszty w ostatnich tygodniach, pochłaniają go przygotowania do tej najważniejszej samochodowej imprezy w naszym kraju.

wałbrzyskim. Na starcie może stanąć najwyżej 150 samochodów. Trasa rajdu liczy 1002 km, w tym 400 km to odcinki specjalne.

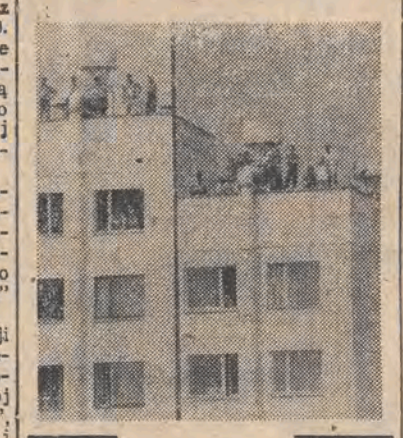
Z telefonicznej rozmowy, którą przeprowadziłem ze Zbigniewem Jaroszem, wiem, że napłynęły już zgłoszenia od wszystkich czołowych polskich kierowców.

Wszystcy już wiedzą, że tegoroczny rajd otrzymał — najwyższy z możliwych — współczynnik 20. Polega to na tym, że wywalczona na jego trasie punkty w klasyfikacji Mistrzostw Europy będą mnożone przez 20. To powinno spowodować, że na liście startowej znajdą się czołowi europejscy rajdowcy.

W porównaniu z poprzednimi latami, trasa Rajdu Polski nie uległa większym zmianom, zrezygnowano jednak (bardzo szkoda) z widowskiego odcinka wysycowego wokół domu handlowego „Astra” we Wrocławiu.

Nie powinno zabraknąć emocji na wszystkich 25 odcinkach specjalnych. Każdym z nich opiekować się ma inny sponsor. Swoją akces zgłosiły już m.in. „Jelcz”, „Carnel”, „Padroma”, „Fina” i PZU.

Tradycyjnie bazą rajdu będzie wrocławski hotel „Wrocław”. Tu zlokalizowano start, metę, biuro rajdu i centrum prasowe. Do dyspozycji dziennikarzy, oprócz maszyn do pisania, telefonów, teleksów, telefaksu, będą również dwa autokary i śmigłowiec.

Dla kibiców obserwujących zmagania kierowców w Rajdzie Polski każde miejsce jest dobre.

Na zdjęciu: Z dachów wieżowców oglądano np. ubiegłoroczny wyścig wokół „Astry”.

Duży ruch w polsko-włoskim motoryzacyjnym interesie

Każda informacja na temat przyszłości polskiej motoryzacji budzi wśród Polaków duże zainteresowanie. Niedawna wizyta szefa koncernu FIAT — G. Agnellogo w Polsce jeszcze bardziej wzmożyła naszą ciekawość.

Oprócz tego, że po 1991 roku będzie produkowany nowy samochód osobowy, właściciele nie wiemy. Między Turynem i Warszawą krąży grupa fachowców. Przywołano są dokumentacje. Trafiły już do Bielska-Białej i Tych pierwsze urzędzenia. Nikt jednak nie chce bliżej powiedzieć na temat wyglądu nowego samochodu. Prasę obiegło co prawda zdjęcie „opancerzonego” prototypu, ale wszyscy jesteśmy ciekawi faktycznego wyglądu nowego samochodu, którym mamy wjechać w XXI wiek.

Nas, potencjalnych użytkowników XI/79, interesuje najbardziej jak będzie można kupić nowy samochód. Minister Wilczek mówił nawet o ratach. Nie chce się wierzyć, aby było to możliwe. Chociaż, kto wie...

Na razie Włosi podsuwają nam pomysły rozpisanie akcji, obligacji itp. sposoby. Wszystko to są ośrodk, ale niestety taka jest nasza rzeczywistość.

W. Stefaniak — Przykładny kierowca '88

Kilka dni temu rozstrzygnięto roczny konkurs, organizowany przez Komisję Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego Automoblistów Łódzkiego, na „Przykładnego kierowcę '88”.

Spośród kilkudziesięciu uczestników imprezy najlepszy okazał się Waldemar Stefaniak z Łódzkiego MPK z zakładu nr 3 przy ul. manowickiego.

Drugie miejsce zajął Juliusz Pruski — kierowca indywidualny, a trzecie Marek Tsydział z Olegowego Zakładu Transportu i Lecznarskiego w Pabianicach.

Nagrodę zespołową — puchar ZO „ZMot” — otrzymało Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Łodzi.

Gdy mapa kłamie

Wybierając się w nieznaną drogę, każdy kierowca sięga do mapy wyszukując pożądaną trasę. Niestety, miałem okazję przekonać się, że szczególnie w przypadkach mniej ważnych szlaków nasz atlas drogowy kłamie.

Np. chcąc dojechać (według wskazań atlasu), z Łodzi do Przedborza trzeba się liczyć z błędem. Zgodnie z mapą drogową, jadąc z Piotrkowa do Rozprawy należy skręcić w lewo w kierunku Roczna. Cóż, kiedy już po paru kilometrach asfalt zamienia się w drogę bitą, a wkrótce potem samochód osobowy nie ma szans na przejazd.

Tymczasem mapa wskazuje drogę przynajmniej trzeciej klasy odśnieżania. Dzięki pomocy okolicznej ludności, z trudem wielkim udaje się wyjechać na drogę Przygłów — Ręczno i to też niewłaściwie zaznaczona na mapie.

Nie jest to odoobniony przypadek. Wydawnictwa przygotowują-

Okazja czyni złodzieja

Zdarzyło się, że kilkaset metrów po wyjeździe z garażu samochód odmówił posłuszeństwa. Ponieważ uszkodzony element był nieosiągalny przez dwa dni, auto stało na poboczu jednej z łódzkich ulic.

Zwrócili na nie uwagę okoliczni złodzieje, postanawiając skorzystać z okazji. Najpierw otworzyli drzwi i spenetrowali wnętrze. Zorientowali się, że wewnątrz jest kilka wartościowych sprzętów (radio, narzędzia, gaśnica), odczyli ich zabranie do smroku.

Na szczęście unieruchomionym

Samochodowy import

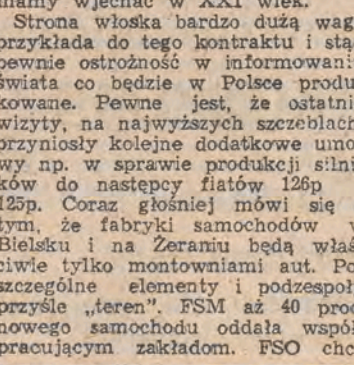
Na początku zagraniczne samochody do polskich użytkowników trafiały tylko poprzez indywidualne zakupy na zachodzie Europy, bądź poprzez „Pol-Mot”. Obecnie importem nowych i używanych pojazdów do kraju zajmują się ponad 450 wszelkiej maści spółek, towarzystw, przedsiębiorstw itp.

Tylko w ubiegłym roku granice polskie przekroczyło 30 tys. pojazdów.

W ostatnich kilkunastu miesiącach, obok znanych marek, masowo są sprowadzane do kraju skody i lady. Kupowane często (już po pewnym przebiegu) w Belgii bądź Danii, stanowią poważny procent samochodowego importu.

Najchętniej Palacy kupują auta w RFN. Ulubionymi markami rodaków są mercedesy, volkswageny i audi. Nie oznacza to, iż do urzędów celnych nie zgłaszano zakupu bardzo drogiej samochodów, np. porsche, ferrari czy volvo.

Tylko w łódzkim Urzędzie Celnym każdego dnia odprawianych jest od kilku do kilkunastu samochodów osobowych i ciężarowych kupionych za granicą przez mieszkańców województwa centralnych. Wraz z samochodami przywozi się też z zagranicy części zamienne i ogumienie.

MOTODROBIAZGI

• CO ROKU japoński koncern „Toyota” organizuje konkursy na pomysły racjonalizatorskie dotyczące konstrukcji lub technologii produkcji samochodów.

• ZACHODNIONIEMIECKA FIRMA CLARO wprowadziła na rynek nowe urządzenie do automatycznego mycia przednich szyb samochodu. Specjalny płyn pod ciśnieniem zimą usuwa oblodzenie zaś w lecie zmywa rozbijające się o szyby insekty.

• W ZSRR spadła liczba wypadków spowodowanych przez pijanych kierowców. Kiedyś stanowili oni 37 proc. sprawców drogowych tragedii. Obecnie liczba ich stanowi 20 proc.

• JUŻ 11 LAT w Pitesti (Rumunia) produkowana jest popularna, także u nas, dacia. Aż 70 proc. tych wozów jest sprzedawanych poza granice Rumunii.

• ZACHODNIONIEMIECKA FIRMA Lorenz-Ranki zapowiedziała, w niedługim czasie, prezentację samochodu elektrycznego. Będzie to pojazd wyposażony w akumulatory pozwalające mu na jazdę bez ładowania na odcinku 200 kilometrów.

MAGAZYN REDAGUJE: RYSZARD PERCZAK

ZAKŁADY PRZEMYSŁU DZIEWIARSKIEGO „DRESSO” w ŁODZI, al. KOŚCIUSZKI 23/25

PILNIE ZATRUDNIĄ:

- ▶ mistrzów dziewiarni, barwiarzy, ustawiacza maszyn i urządzeń, krojczynie modelową, układaczki, sprzątaczk.

Warunki pracy i płacy do uzgodnienia w dziale osobowym i szkolenia w Łodzi, al. Kościuszki 23/25.

TEL. 32-99-24.

Zakład nie przyjmuje osób po porzuceniu pracy. 2637-k

nieruchomości

DZIAŁKĘ w Rosanowie sprzedam, 16-47-94. **DUŻY** nowoczesny dom najchętniej stan surowy z dużym placem w Łodzi lub okolicach - zdecydowanie - kupię, Tel. 12-13-70 wieczorem.

27457 g **KUPIĘ** dom, działkę budowlaną (Zatorze) lub mieszkanie zamienię w Warszawie. Listy 21841 Biuro Ogłoszeń Piotrkowska 96.

DZIAŁKĘ budowlaną kupię - Łódź-Zachód. Aleksandrów, 12-13-76. 23676 g **DZIAŁKĘ** budowlaną - kupię, 42-81-91.

22202 g **DOM** zabudowania gospodarcze działka na wsi zamienię na M-3 Sprzedam działkę rekreacyjną na trak. 55-44-69.

24110 g **DOM** z zakładem gastronomicznym sprzedam lub wydzierżawię. Zakład wyposażony. Łódź 87-21-32.

24094 g **SEGMENT** stan surowy, duża powierzchnia - Smulsko - sprzedam, Tel. 81-12-39.

21240 g **DZIAŁKI** na umowę - sprzedam, 87-97-81.

23557 g **SPRZEDAM** 1 ha ziemi, w większej części zalesionej, 20 km od Łodzi Granice działki z jednej strony stanowi rzeka, z drugiej droga asfaltowa przy której jest wodociąg trakcyjny elektryczny, Tel. 51-90-20. 22825 g **DZIAŁKĘ** 600 m - sprzedam, 34-32-55.

22679 g **DREWNO** budowlane bałte liściaste, igliste - sprzedam, Listy 22671 Biuro Ogłoszeń Piotrkowska 96.

GABINET stomatologiczny pełne wyposażenie - sprzedam, Listy 22183 Biuro Ogłoszeń Piotrkowska 96.

ATRAKCYJNE sprzedam video „Aka!”, Tel. 33-05-77. 21539 g/21540

POLIMAL - kupię, 86-94-08. 22922 g

TELEWIZORY, magnetowidy, odtwarzacze - kupisz, sprzedasz, pośrednictwo 33-10-32 Miłostki.

24385 g **KUPNO** - sprzedaż: telewizory magnetowidy magnetofony, sprzęt gospodarstwa domowego - pośrednictwo, 33-33-07 Boniuk. 27412 g

WSZYSTKO RTV pośrednictwo Kupno - sprzedaż. Kijewski - 52-82-07. 25844 g

SPRZEDAM kolczyki, pierścionek, okna drzwi balkonowe, 57-43-76. 23927 g

SPRZEDAM obrączki, pierścionki 86-39-74. 22848 g

SPRZEDAM TVC, magnetowidy, 81-79-23. 23211 g

SPRZEDAŻ telewizorów, video, 57-52-12, „Gambit”. 25502 g

SZYBODACH sprzedam, Tel. 84-76-71. 23244 g

GRUBOSIOWKĘ sprzedam, Tel. 74-10-30. 23773 g

PRZYCEPE campingowa - kupię, Tel. 55-85-95, godz. 8-17. 23729 g

GARAŻ wynajmę, kupię Zubardz. okolice, Tel. 51-90-29. 24195 g

SZTUCE srebrne Księstwo Warszawskie - sprzedam, Tel. 51-52-66. 23795 g

PARKIET miodarke, ulę - sprzedam, 43-88-22. 23745 g

SPRZEDAM magiel elektryczny Zgierz Żytunia 23. 23311 g

ZLEWOMYWAK stalowy sprzedam, 57-77-80. 23046 g

DREWNO budowlane bałte liściaste, igliste - sprzedam, Listy 22671 Biuro Ogłoszeń Piotrkowska 96.

GABINET stomatologiczny pełne wyposażenie - sprzedam, Listy 22183 Biuro Ogłoszeń Piotrkowska 96.

ATRAKCYJNE sprzedam video „Aka!”, Tel. 33-05-77. 21539 g/21540

TVC „Sony” 27 cali nowy - sprzedam, Turzowska 24 m 15. 21905 g

MASZYNA kuśnierska niemiecka „Singer” - sprzedam, Turzycowa 10. 21210 g

KULKI do marmurkowania oferuję do sprzedaży spółka z o.o. 87-00-15 (8-16). 29545 g

OWCZARKI szkockie po championie sprzedam, 86-67-53. 26272 g

POŚREDNICTWO kupna - sprzedaż telewizorów, odtwarzaczy, itp. Trzuskowski 34-10-51. 29569 g

KOMPLET stołowy i sypialny - kupię 52-78-86. 30366 g

BONY PKO - kupię 36-56-04. 17061 g

SPRZEDAM volvo 240GL metalik (1979), wyposażony, stan superidealny. 57-35-25. 23773 g

PRZYCEPE campingowa - kupię, Tel. 55-85-95, godz. 8-17. 23729 g

GARAŻ wynajmę, kupię Zubardz. okolice, Tel. 51-90-29. 24195 g

SZTUCE srebrne Księstwo Warszawskie - sprzedam, Tel. 51-52-66. 23795 g

PARKIET miodarke, ulę - sprzedam, 43-88-22. 23745 g

SPRZEDAM magiel elektryczny Zgierz Żytunia 23. 23311 g

ZLEWOMYWAK stalowy sprzedam, 57-77-80. 23046 g

DREWNO budowlane bałte liściaste, igliste - sprzedam, Listy 22671 Biuro Ogłoszeń Piotrkowska 96.

GABINET stomatologiczny pełne wyposażenie - sprzedam, Listy 22183 Biuro Ogłoszeń Piotrkowska 96.

ATRAKCYJNE sprzedam video „Aka!”, Tel. 33-05-77. 21539 g/21540

Dziewiarska Spółdzielnia Inwalidów „Zorza”

w Łodzi, ul. Jerzego 10/12 zatrudni pracowników:

- ▶ ślusarza narzędziowego,
- ▶ mistrza dziewiarni,
- ▶ szwacza maszynowego,
- ▶ portiera,
- ▶ palacza c.o.,
- ▶ laboranta w dziale przygotowania produkcji (metrologii włókienniczej),
- ▶ hydraulika.

Pierwszeństwo w zatrudnieniu mają inwalidzi.

Blizszych informacji udziela sekcja kadr i szkolenia, Łódź, ul. Jerzego 10/12, telefon 32-34-93.

Nie przyjmujemy osób po porzuceniu pracy. 3435-k

MŁODE małżeństwo poszukuje mieszkania. 52-85-63. 23436 g

SRÓDMIEŚCIE - dwuizbowe (c.o. gaz) na rzemioło usług, zamienię na M-2. 74-77-05. 23152 g

POSZUKUJĘ lokalu na pracownie 55-15-17. 57-44-53. 22951 g

M-2 centrum, zamienię na większe. 86-94-08. 22921 g

ZAMIENIĘ własnościową kuchnię 140 m. 4-pokołową lokalne telefon słoneczne - na 2 oddzielne lub domek. Skrzyżka poczowa 242 90-950 Łódź - 1. 228101 g

KORZYŚCIE zamienię M-1 na większe. 48-27-47. 22942 g

KUTNO dwupokojowe. 49 m. telefon - zamienię na Łódź. Tel. 52-01-83. 22012 g

M-4 sprzedam. Tel. 52-36-95. 21137 g

DWUPOKOJOWE, wygodny. 42 m - zamienię na większe. 57-06-64. 20087 g

MALŻENSTWO poszukuje mieszkania. 36-84-10 wieczorem. 22903 g

M-3 stare budownictwo II p. front bez c.o. - zamienię korzystnie na M-3 bloki. Listy 22650 Biuro Ogłoszeń Piotrkowska 96.

POSZUKUJĘ mieszkania. 16-59-03. 23049 g

M-3 zamienię na większe lub domek w okolicach Łodzi 42-34-30. 23731 g

POTRZEBNA szwaczka na cały i pół etatu w pracowni. 55-13-37. 24109 g

STOLARZY zatrudnię. Starowa Góra, Okienka 8. tel. 14-12-65 (autobusowy „C” „70” „268” - za Szpitalem Matki Polki). 23987 g

KALETNIKÓW zatrudnię Wschodnia 54 godz 16-18. 23728 g

ZATRUDNIĘ szwaczkę. Tel. 81-48-97. 23725 g

DO szycia potrzebna chałupniczka. 57-27-42. 23674 g

UCZNIĄ do zakładu ślusarskiego w Rzgowie - przyjmę. 74-24-67 (6-16). 23637 g

ZATRUDNIĘ krawca - krawcową (szycie kurtki - teksas). Zamenhofa 11, tel. 36-60-32. 55-25-32. 22648 g

SZEWCA cholewarkarza do warsztatu, chałupniczo - zatrudnię. Nowomiejska 4. 33-95-94 87-46-47. 23467 g

MURARZY, tynkarzy - zatrudnię. 86-43-39. 23054 g

PRZYJME chałupniczo. Listy 23043 Biuro Ogłoszeń Piotrkowska 96. 23117 g

SZWACZKI - zatrudnię (teksas) Stożki 86-59-72 po 18. 23117 g

SZEWCA - zatrudnię. 57-22-94. 22985 g

ZATRUDNIĘ szwaczki - spodnie. 43-24-34. Odyńca 46. 23204 g

ZATRUDNIĘ dziewiarnia na maszyny saneczkowe 74-83-15 (10-11). 30414 g

RENCISTĘ, rencistkę zatrudnię w ogrodnictwie Beskidzka 198. 80391 g

ZATRUDNIĘ wykwalifikowanego pomocznika na skarpety frotte. Obr. Stalingradu 37a - 33-35-31. 24046 g

SZWACZKI zatrudnimy. Firma „CORPOTEX” - 87-66-22. 30618 g

POTRZEBNA nauczycielka do dwójki dzieci ze znajomością języków obcych 81-80-34 (10-14). 30654 g

BIURO tłumaczy „Allians” Narutowicza 32. 26363 g

INTERMED całodobowe pogotowie lekarskie. 34-10-77. 25006 g

PRYWATNA Pomoc Lekarzy Specjalistów całodobowa. 74-41-08, Siłkowska. 26108 g

USG serca dorosłych, dzieci. Ocena zagrożenia zawałem - próby wysiłkowe. EKG. USG brzucha, ciąży, wykrywanie wczesnej ciąży. Rektoskopia - ocena jelita grubego. Interniści, kardiolodzy, kardiocardiurzy, onkolodzy, chirurdzy. Czynne 9-19. Julianowska 20. 57-79-44 DAMED. 23732 g

APO - zabieg pielęgniarstwa, dyżury, opieka, masaż, rehabilitacja. 86-69-69. 27658 g

ARKA - POMOC MEDYCZNA - 78-15-00 specjalisci. EKG. 17112 g

ALMED - lekarze specjaliści, diagnostyka, leczenie - rehabilitacja m.in. badania kierowców, psychoterapia, leczenie lisyenia placowatego, otyłość, nalogu palenia. Armii Czerwonej 81/83 godz. 16-21 od 13 telefon 74-74-70. 3246 k

WILMED Zeromskiego 27 codziennie ginekologia, położnictwo, chirurgia naczyniowa, USG pełen zakres. 33-12-74. 2729 g

KUPIĘ działkę budowlaną powyżej 1500 m Zduńska Wola lub okolice. Zduńska Wola - 44-16. 30526 p

KUPIĘ działkę lub domek Łódź, okolice - 34-33-03. 30598 p

SPRZEDAM 3 ha, szklarnie, stawy rybne, dom, zakład wykładzin podługowych 51-82-61. 29198 p

KUPIĘ komplet maszyn do farbowania dzianin 81-84-97 wieczorem. 30667 p

DWUIGŁÓWKĘ płaską, stębnówkę przemysłową - kupię 42-01-86. 30536 p

STĘBNÓWKI, overlock przemysłowe - kupię. Szwaczki zatrudnimy. Bardzo dobre warunki pracy. Kamery video sprzedam. 36-44-91, po 18. 29131 p

RUBIN 714p” sprzedam 36-09-41. 30630 p

MIDIWIĘŻĘ sprzedam - 86-05-76. 30482 p

SPRZEDAM maszynę dziewiarską „Textima” - 74-16-67. 30540 p

PROTETYKA stomatologiczna. 87-37-28 Pallmonka. 28807 g

EKG wizyty domowe lekarzy specjalistów - 81-27-13 Kosiewicz. 27970 g

GINEKOLOG - zgłoszenia codziennie 87-73-79 Widawski. 25265 g

GINEKOLOG - poniedziałki, środy, piątki. Tuwima 20, Czerwoniec 33-55-30. 25678 g

MEDAR Zielona 6 tel. 33-95-20 USG serca - diagnostyka chorób serca codziennie godz 15-19 soboty 9-13. GabINET gastrologiczny - choroby przewodu pokarmowego gastrokopia, rektoskopia Konsultacje lekarzy specjalistów na miejscu. 3187-k

WIZYTY domowe lekarzy specjalistów „OMNIA” 87-66-90. 14884 g

BOAZERIA ceny konkurencyjne. Grzejniki olejowe - poleca sklep. Jaracza 6. Pawlak. 24475 g

DEKODERY PAL instaluje inż. Puszeko. 52-60-73. 10474 g

NAPRAWA maszyn szyjących 51-98-71 grzeźniomysłowy (9-11) (16-18) Dmowski. 26882 g

DEKODERY PAL na zachodnich podzespołach. Roczna gwarancja, inż. Droczał 33-24-41. 25290 g

WYPOŻYCZALNIA magnetowidów. 78-50-67. Maciejewska. 17045 g

MYCIE okien. Czeszek 33-68-17. 25603 g

DEKODERY PAL/SECAM, magnetowidy - przestrajanie. 86-24-30, Wiśniewski. 25768 g

ALARM - zabezpieczenie obiektów, domofony. 81-19-05, (9-13), 86-39-81 Forteck. 27661 g

ZALUŻE przeciwstojące - wysokiej jakości, kilkuletnia gwarancja. 42-03-62. Zamysłowski. 26361 g

LODÓWKI - naprawa. 48-17-32 Wojciechowski. (8-10). 24805 g

POŚREDNICTWO wymiany kasety video, Retkińska 106, koto „Samu”. Dębka. 23573 g

KINESKOPIY telenaprawa. Witkowski, 34-21-09. 26229 g

SZYCIE firanek, zasłon, 52-89-40, Walocha. 23447 g

FARBOWANIE i wybielanie rajstop. Dworniak 55-23-76. 23736/28676 g

TAPETOWANIE ścian, sufitów, malowanie, gwarancja. Słowiński. 57-08-51. 16310 g

USŁUGI stolarskie, tapetowanie, malowanie. - Śnieć 86-33-23. 24178 g

ZAKŁADANIE wykładzin podłogowych „Lentex” 87-63-11 (w piątki) - Szymczak. 23182 g

DOMOFONY inż. Majchrzycki 55-39-02 po 16. 23892 g

SITODRUK. 84-18-65. Skrajna 23, Komorowski. 21840 g

MASAŻ u pacjenta. 84-17-89, Sadiak. 23730 g

ELEKTROINSTALATOR - SIWO Gębicki 42-84-17, po 19. 23170 g

USŁUGI hydrauliczne. Malicki 32-29-22. 22751 g

TAPETOWANIE, malowanie. Kondraciuk - 55-21-21. 21990 g

USZCZELNIANIE wodoodpornymi masami produkcyjnie zachodnie. „Siliconplast”. 57-88-49. 21225 g

PRALKI - naprawa. 74-06-62 po 16, Przybylski. 57-85-77. 30006 g

UKŁADANIE glazury, malowanie 86-04-13 Heleniak. 21267 g

VIDEOFILMOWANIE. 84-44-90, Makowski. 25652 g

PRANIE podciśnieniowo dywanów, tapicerki - Karpowicz, 48-04-22. 23809 g

ZTK „KOMET” - usługi komputerowe: naprawa, serwis, oprogramowanie, pośrednictwo. Tel. 78-54-87. 27885 g

NAPRAWA maszyn szyjących. Skrzęta 86-89-23. 25000 g

NAPRAWA maszyn szyjących, 87-94-55, Wójcik. (8-10; 17-20). 20026 g

VIDEOFILMOWANIE - Narolski 32-97-03. 27746 g

ELEKTROINSTALATOR - STWO, 51-96-12, Markiewicz. 29206 g

„PRO-KON” spółka z o.o. oferuje poradnictwo i obsługę prawną (zakładanie spółek, prowadzenie spraw majątkowych, spadkowych, rozwodowych, zastępstwo w postępowaniu sądowym i arbitrażowym). Łódź, ul. Kilińskiego 59/63, Hotel „Centrum” pokój 223, tel. 33-23-32 lub 32-86-40 w. 147. 2840 k

RADIESTEZJA - studnie, szkodliwe promieniowanie - mieszkanie, działki budowlane. Zagórski, 48-82-61. 26072 g

CYKLINOWANIE, lakierowanie. - 43-24-18 Antczak. 28049 g

CYKLINOWANIE Janiczek 36-12-44. 25244 g

PAL przestrojenia, fonia, magnetowidy. 78-94-08. Inż. Robakiewicz. 29351 g

CYKLINOWANIE, Stolarczyk, 42-19-70. 26905 g

POSIADAM lokal, działkę, samochód - oczekuję propozycji. 57-85-77. 30006 g

KORESPONDENCYJNA Agencja Matrymonialna 78-401 Szczecin najchętniej kojarzy małżeństwa zagranicę. Wysyłamy zdjęcia. Napisz. 104-z

POSIADAM lokal - siła, woda, centralne - podjęcie współpracy. Listy 22131 Bi

osiedle Widzew 74-55-11
74-55-22
74-55-23

TEATRY

WIELKI - godz. 19 „Szeherazada, popołudnie Fauna, Święto Wiosny”
21.05. - jak wyżej
JARAĆZA - godz. 17 „Pan Żewalski”
21.05. - godz. 19 jak wyżej
SCENA NAJMNIEJSZA (Montuski 4a) godz. 10, 12, „Początek błękitnej królowej”
21.05. - jak wyżej
NOWY - godz. 19.15 „Do wzięcia”
21.05. - jak wyżej
MAŁA SALA - godz. 19 „Coś jakby historia miłosna”
21.05. - jak wyżej
POWISZCZYŃSKI - godz. 19.15 - „Dwa razy tak”
21.05. - jak wyżej
MUZYCZNY - godz. 19.30 „Me and My Girl”
21.05. - jak wyżej
STUDYJNY - godz. 19 „Pokój dzienny”
21.05. - nieczynny
PINKO - godz. 17.30 „Po bajce” (Ogrodowa 18)
21.05. - godz. 19 jak wyżej
FILHARMONIA (sala Liceum Muzycznego, ul. Somsowa 8) godz. 17. Koncert symfoniczny. Dyrygent: Tomasz Bugaj. Solista: Zbigniew Szymonowicz - fortepian. W programie: G. Rossini - Uwertura do op. Cyrulik sewicki, L. van Beethoven - II Koncert fortepianowy B-dur, G. Faure - Pawana, R. Strauss - Dyl Sowidzki.
21.05. - nieczynna

MUZEJA

HISTORIACHY RUCHU ROBOTNICZEGO (Gdańska 13) godz. 9-13
21.05. - nieczynny
ODZIAŁ RADOŚCISZCZ (Zgierska 17) godz. 10-16
21.05. - jak wyżej
ARCHAEOLOGICZNE I ETNOGRAFICZNE (pl. Wolności 14) godz. 9-15
21.05. - godz. 10-15
HISTORIA MIASTA ŁÓDZI (Ogrodowa 15) godz. 10-14
21.05. - jak wyżej
WŁOKNIENICTWA (Piotrkowska 282) godz. 10-16
21.05. - godz. 10-15
SZTUKI (Włoczańska 36) godz. 10-18
21.05. - jak wyżej
MIASTA ZGIERZA (Dąbrowskiego 21) godz. 10-13
21.05. - godz. 10-14

MIASTA PANIANIC (pl. Obronców Stalingradu 1) godz. 10-14
21.05. - godz. 10-15

WYSTAWY

OSRODEK PROPAGANDY SZTUKI (park Sienkiewicza) godz. 11-18, Kazimierz
21.05. - jak wyżej
GALERIA BALUCKA (Stary Rynek 2) godz. 11-18 malarstwo L. Sznarskiej
21.05. - jak wyżej
GALERIA SZTUKI (Włoczańska 31) godz. 11-18 grafika - Spała '87, '88.
21.05. - jak wyżej
SALON SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ (Piotrkowska 38) godz. 11-18 - skwarek K. Jostkowiak
21.05. - jak wyżej
ZOO - czynne od godz. 9 do 18 (kasa do godz. 17)
OGROD BOTANICZNY - w godz. 10-19.
PALMIARNIA - czynna oprócz poniedziałków w godz. 10-17
KINA
PRZEDWIOSNIE - „Kaczor Howard” USA od lat 12, godz. 12.30, 15. „Ludzie koty” USA od lat 18, godz. 17, 19.30
21.05. - jak wyżej
BALTYK - „Uciekinierzy” franc. od lat 12 - godz. 10, 12, 14, 16. Film z czytana listą dialogową: „Czarownice z Eastwick” - USA od lat 18 - godz. 18, 20.30
21.05. - „Uciekinierzy” - godz. 18, 12, 14 dalej j. w.
IWANOWO - „Pikarski poker” - pol. od lat 15 - godz. 15.30, 17.45. Film z czytana listą dialogową: „Osaczona” - USA od lat 15 - godz. 20.
21.05. - Bajki - „Kukułka” - godz. 14.30, dalej jak wyżej
POLESIE - „Harry i Hendersonowie” - USA b.o. godz. 16, „Ostatni cesarz” - ang. od lat 15 - godz. 18
21.05. - Bajki: „Duchy puszczy” - godz. 15 - dalej jak wyżej
WŁOKNIARZ - „Co lubią tygrysy” - pol. od lat 18 - godz. 10, 12.15, 14.30, 17 oraz dodatkowe „Prometej siostry”. Film z czytana listą dialogową: „Rambo I” - USA od lat 15 - godz. 19, 21
21.05. - jak wyżej
WOLNOSC - „Witrujacy seks” - „Dirty dancing” - USA od lat 15 - godz. 18, 18. Film przedpremierowy: „Sztuka kochania” pol. od lat 18 - godz. 20.15
21.05. - jak wyżej

ZACHETA - „Critters” - USA od lat 12, godz. 18.30, „Malone USA od lat 18 - godz. 17.30. Film przedpremierowy: „Frabito” - USA od lat 18 - godz. 19.30
21.05. - jak wyżej
ŁÓDZKI DOM KULTURY - Przegląd filmów Studia Filmowego im. K. Iryzkowskiego: „Artyści” - film dok., „Kocham kino” - film fab. godz. 11, „Więcej dusza” - film dok., „Koncert” - film fab., „Godz. 13, Szmer” - film dok., „Portret własny” - film dok. godz. 15, „Cholera strachu” - film fab., „Dziurka od klucza” - film dok., „Dom wariatów” - film fab., „Dom, „Palac” - film eksperymentalny, „Nadór” - film fab. - godz. 19
21.05. - Bajki godz. 11, 13. Przegląd filmów Studia Filmowego im. K. Iryzkowskiego: „Czapie się świetliki” - film fab. godz. 13, uroczysty koncert z okazji setnej rocznicy śmierci G. B. Bottesiniego w wykonaniu Orkiestry Kameralnej „Pro Musica” Studia Filmowego im. K. Iryzkowskiego, „Zycie wewnętrzne” - film fab. godz. 19
WISLA - „Ostatni cesarz” - ang. od lat 15 - godz. 16, „Co lubią tygrysy” - pol. od lat 18, godz. 19.30
21.05. - jak wyżej
STYLOWY - „Gabriela” - bras. od lat 18 - godz. 17, 19
21.05. - „Gabriela” godz. 13, 17, 19
TATRY - MALE-STUDYJNE - „Przeżwanie” - Nowa Zelandia od lat 15 - godz. 16.30, 18.30
21.05. - jak wyżej
TATRY - „Pan Kleks w kosmosie” - cz. II - pol. b.o. - godz. 15.30, „Smiercionośna ślicznotka” - USA od lat 18 - godz. 17, 19
21.05. - „Pan Kleks w kosmosie” - cz. II godz. 15.30, „Smiercionośna ślicznotka” - godz. 17, 19
DKM - „Płpł w kraju Takasa-Tuka” - szwedzki godz. 15, „Port lotniczy” USA godz. 17, 19.30
21.05. - jak wyżej
OKA - „Kingsaj” - pol. od lat 12, godz. 13.30, 16, „Zyć i umrzeć w Los Angeles” USA godz. 18.30
21.05. - jak wyżej
SWIT - „Elektroniczny morderca” USA od lat 15, godz. 12, 14, „Samotny wilk McQuade” USA od lat 15, godz. 16, 18, 20
21.05. - jak wyżej
ZŁOTA JESIEŃ - „Lubędź śpiew” - pol. od lat 15, godz. 18, 21.05. - jak wyżej

GDYNIA - Kino non stop od godz. 10 do 23; „Zyć i poznać umrzeć” - s seril James Bond agent 007 - USA od lat 15
21.05. - jak wyżej
HALKA - „Gliniarz z Beverly Hills” - cz. II - USA od lat 15 - godz. 16, 18
21.05. - Bajki: „Gwiazdka z nieba” - godz. 13 - dalej jak wyżej
MŁODA GWARDIA - „Obywatel Piskrzyk” - pol. od lat 15 - godz. 14.30, „Uciekinierzy” - franc. od lat 18, godz. 17, 19.15
21.05. - Bajki: „Kramoludek” - godz. 11, „Obywatel Piskrzyk” - godz. 13.15, „Uciekinierzy” - godz. 18, 17, 19
MUZA - Bajki: „Kosmiczne przygody profesorka Nerwosolka” - godz. 14, „Dom przy Carroll Street” - USA od lat 15 - „Interkosmos” - USA od lat 12 - godz. 17, 19.30
21.05. - jak wyżej
MUZA - VIDEO - „Dyllżans” - western - USA godz. 15, „Czarny tulipan” - franc. godz. 17.15
21.05. - jak wyżej
I MAJA - Bajki: „Kolega z Afryki” - godz. 15, „Cudowne dziecko” - pol.-kand. b.o. godz. 16, „Gliniarz z Beverly Hills” - cz. II - USA od lat 15 - godz. 18
21.05. - jak wyżej
POKOJ - „Cobra” USA od lat 15 - godz. 16, 18
21.05. - Bajki - „Mokry dzień” - godz. 15, dalej jak wyżej
ROMA - „Smiercionośna ślicznotka” - USA od lat 18 - godz. 10, 12.15, 15, 17.15, 19.30
21.05. - Bajki: „Pya i Licha” - godz. 10, 12, „Smiercionośna ślicznotka” - godz. 12.15, 15, 17.15, 19.30
STOKI - „Kingsaj” - pol. od lat 12 - godz. 16, „Przemleń z wiatrem” - USA od lat 12 - godz. 18
21.05. - Bajki - „Czerwony helikopter” - godz. 13 - dalej jak wyżej
WYPOŻYCZALNIE KASZET WIDEO (Piotrkowska 78, Narutowicza 20 - kino „Baltyk”) czynne od godz. 12-19
21.05. - nieczynne

Zgierz - Dąbrowskiego 10, Osorków - Armii Czerwonej 57
DZURZY SPITALI
Chirurgia urozoowa - Szpital im. Kopernika (Pabianicka 62)
Neurochirurgia - Szpital im. Skłodowskiej-Curie (Zgierz, Pałacowska 35)
Okulistyka - Szpital im. Barlickiego (Kopcińskiego 23)
Chirurgia dziecięca - Szpital im. Biernackiego (Pabianicki, Karłowicza 68)
Laryngologia dziecięca - Szpital im. Konopnickiej (Sporna 36/50)
Chirurgia szczerkowo-twarzowa - Szpital im. Barlickiego (Kopcińskiego 23)
Laryngologia - Szpital im. Barlickiego (Kopcińskiego 23)
Toksykologia - Instytut Medycyny Pracy (Teresy 8)
Wenerologia - Przychodnia Dermatologiczna (Zakątna 44)
21 maja br.
Chirurgia urozoowa - Szpital im. Jonschera (Millonowa 14)
Neurochirurgia - Szpital im. Kopernika (Pabianicka 62)
Okulistyka - Szpital im. Jonschera (Millonowa 14)
Chirurgia dziecięca - Szpital im. Korczaka (Armii Czerwonej 15)
Laryngologia dziecięca - Szpital im. Korczaka (Armii Czerwonej 15)
Chirurgia szczerkowo-twarzowa - Szpital im. Barlickiego (Kopcińskiego 23)
Laryngologia - Szpital im. Pirogowa (Włoczańska 185)
Toksykologia - Instytut Medycyny Pracy (Teresy 8)
Wenerologia - Przychodnia Dermatologiczna (Zakątna 44)
Telefoniczny Punkt Informacyjny dotyczący choroby AIDS - czynny od godz. 15 do 7, telefon 32-91-26
Ambulatoria doraźnej pomocy - internia dla dorosłych, ul. Sienkiewicza 137, tel. 36-31-00 w. 31 - gabinet chirurgii dziecięcej, ul. Armii Czerwonej 15, czynny cała doba, tel. 74-14-14 - gabinet pediatrii, ul. Armii Czerwonej 15, czynny od 15 do 7; w dni wolne od pracy czynny cała doba, tel. 74-14-14 - gabinet stomatologiczny ul. Zapolskiej 1, czynny od godz. 18 do 7; w dni wolne od pracy przez całą dobę - 43-39-72 - gabinet okulistyczny, ul. Zapolskiej 1, czynny od godz. 17 do 7; w dni wolne od pracy czynny cała doba.

WAZNE TELEFONY

Pogotowie Ratunkowe 959
Pogotowie MO 997
Straż Pożarna 998
Informacja służby zdrowia
Informacja kolejowa 36-15-10
Informacja telefoniczna 36-55-55
Informacja PKO 36-32-11
Informacja PRS 31-97-05
Informacja kulturalna 33-82-21
Pogotowie wodociągowe 78-35-46
Pogotowie energetyczne
Łódź Północ 74-34-35
Łódź Południe 74-23-19
Pogotowie gazowe 74-55-23, 74-66-35, 992
Pogotowie dąwigowe 74-97-66, 74-46-41
TELEFON ZAUFANIA - 33-37-37 w dni powszednie w godz. 15-7, w dni wolne od pracy całą dobę.
TELEFON ORIENTACJI I PORADNICTWA ZAWODOWEGO - 33-88-61 czynny od poniedziałku do piątku w godz. 15-19
TELEFON ZAUFANIA dla kobiet z ciężką problematyczną czynny w dni powszednie w godz. 11-22 nr 87-40-32.
ANONIMOWI ALKOHOLICY - tel. dla ludzi z problemem alkoholowym - 57-31-42 (poniedziałek - piątek 17-20).
MŁODZIEŻOWY TELEFON ZAUFANIA - nr 33-50-66 - czynny od poniedziałku do piątku w godz. 12-15.
TELEFON DLA RODZICÓW - nr 33-24-99 - czynny od poniedziałku do piątku w godz. 13-18.
POGOTOWIE MIESZKANOWE: spółdzielcze 32-46-36
komunalne 36-33-95
osiedle Retkina 86-79-11

DZIS I JUTRO W RADIU

SOBOTA, 20 MAJA

PROGRAM I

11.00 Relacja z trasy XII etapu Wyścigu Pokoju Trutnow - Praga, 11.05 Koncert, 11.57 Komunikaty, 11.59 Sygnal czasu, 12.00 Relacja z trasy XII Wyścigu Pokoju, 12.05 Magazyn „Z kraju i ze świata”, 12.23 Studio wyborcze, 12.40 Transmisja z zakończenia 42 Międzynarodowego Kolarzkiego Wyścigu Pokoju w Pradze, 13.20 Komunikaty, 13.25 Radio kierońców, 13.40 Koncert reklamowy, 14.05 Piosenki tygodnia, 14.45 Pięć minut o filmie, 15.00 Mój program w „Rytmie”, 15.05 Muzyka i aktualność, 17.00 Przeboje z listy Jana Webera, 17.30 Relacje z meczów o mistrzostwo I ligi piłki nożnej, 18.00 „Matyszkowie” - odc. 18.30 Relacje z meczów o mistrzostwo I ligi piłki nożnej, 19.00 Mag. „Z kraju i ze świata”, 19.25 Rel. z meczów c.d., 19.30 Radio - dzieciom: „Supetek” - aud. 19.55 Relacje z meczów c.d., 20.07 Na marginesie wydarzeń, 20.10 Komunikaty Totalizatora Sportowego, 20.15 Koncert żywych, 20.40 Alkoholizm, alkohol, 20.45 T. Konwicki - „Kronika wypadków miłosnych”, fragm, 21.00 Komunikaty, 21.05 Przy muzyce o sporcie, 21.30 Studio wyborcze, 22.05 Zaproszenie do tańca, 22.45 Radiowy Odeon 23.00 Dziennik wieczorny, 23.30 Zaproszenie do tańca, 23.55 Północ poetów.

PROGRAM II

12.25 Afrykańskie rytmy - aud., 13.00 Wiad. 13.05 Serwis Informacyjny (Ł.), 13.10 Okolicie kultury - tel. (Ł.), 13.20 Radiowe studio wyborcze, (Ł.), 13.50 Przeboje z przebojem, 14.50 Pamiątki i wspomnienia Tomasz Mann „Dzienniki” - odc. 15.00 Album operowy, 15.30 Niezapomniane głosy, 15.50 Rozwiazanie zagadki muzycznej, 16.05 Kompaktowa kolekcja (Ł.), 17.00 Aktualność dnia (Ł.) 17.15 Rad. stud. wyborcze (Ł.), 17.45 Katalog wydawniczy, 17.50 Dzieła, style, epoki, 18.15 Tim O'Brien „W pogoni za Caacletem” - odc. 18.25 Reklama, 18.30 Gwiazdzybiór - aud., 19.30 Wieczór w filharmonii, 21.00 Wiad 21.05 Wieczorne refleksje, 21.10 Piosenka jest dobra na wszystko, 21.20 Wieczór literacko-muzyczny, 21.25 Władysław Zawistowski „Stad do Ameryki”, 22.00 Studio Stereo, 23.00 Władysław Terlecki „Drabina Jakubowa” - odc. 23.20 Studio Stereo zaprasza.

PROGRAM III

11.00 Concerto grosso, aud., 15.00 Serwis Trójki, 15.05 Wszystkie drogi prowadzą do Nashville - aud., 15.40 „Leśni ludzie” - aud., 16.00 Zapraszamy do Trójki, 19.00 „Pomyślimy raz jeszcze” - aud., 19.50 Dziś w Liście Przebojów, 19.50, Andrzej Szczyptowski „Początek” - odc. 20.00 Lista Przebojów, tel. 29-40-21 czynny 16-18.30, 22.00 Informacje sportowe, 22.10 „Zgrzyt” - Magazyn Macieja Zembatego, 23.00 Zapraszamy do Trójki.

PROGRAM IV

11.00 Z mikrofonem po kraju, 11.30 Relacja Reportaży, 12.00 Wiad. 12.05 Radeczka z Harendy, 12.20 Odpowiedzi na listy 12.30 Między fantazją a nauką, 13.00 Koncerty zatrzymane w czasie, 13.55 Lekture i refleksje 14.00 Popołudnie miłych, 16.30 Krajobraz historyczny „Łobez” - aud. 17.00 Wiad. 17.05 Socjologia i życie potow-

czne - fel. 17.10 Pejzaż polski, 17.30 Kulisy historii „Wokół Cyserona” - aud., 18.00 Muzykoterapia, 18.30 Muzyczny suplement, 19.00 Portrety Polaków - prof. Piotr Słonimski, 19.30 Wiad., 19.35 Lekture Czwórk, 19.45 Kameralistka jazzowa, 20.00 W świecie humanistyki 20.30 Nagrania z filmów, 21.00 Fotel w czwartym rzędzie - fel. 21.10 Placido Domingo - Moje życie na scenie, 22.00 Wieczór w kawiarni literackiej, 23.27 Jutro w programie, 23.30 Wiad., 23.35 Kalejdoskop kulturalny.

NIEDZIELA, 21 MAJA

PROGRAM I

11.00 Koncert, 11.50 Sygnal czasu, 12.05 Przegląd tygodniowy, 12.45 Muzyczne nowości, 13.00 Studio wyborcze, 13.15 Dla tych co nie lubią rocka, 13.45 Dom i my, 14.00 Scena i film, 14.30 „W Jezioranach” - odc. 15.00 Koncert żywych, 16.00 Wiad., 16.05 Teatr Polskiego Radia „Pod klasztorem na Monte Cassino”, 17.00 Słuch, 17.00 Wiezje dla Ciebie, 17.30 Spór o piosenkę - aud., 18.00 Dialogi historyczne Monte Cassino, 18.15 Świat muzyki, 18.00 Dziennik, 19.10 Studio wyborcze, 19.30 Radio - dzieciom: „Zagrajmy w zielone” - aud., 20.00 Wiad., 20.05 Przy muzyce o sporcie, 20.55 Komunikaty Totalizatora Sportowego, 21.00 Komunikaty, 21.05 Nowa muzyka, 21.55 w kilku taktach, 22.00 Teatr Polskiego Radia „Symbil” - słuch, 23.00 Wiad., 23.05 Piosenki naszych twórców, 23.33 Północ poetów - Piotr Cielesz.

PROGRAM II

8.00 Poranek literacko-muzyczny, a w nim m. in.: 1) Stereo dla fonomaniów, 2) Chwila poezji, 3) Szkice do portretów, 4) Fono-Foto-Film (Ł.), 11.00 Poranek z płytą kompaktową, 12.00 Płyteczka Dwójki, 12.10 Piosenki na życzenie, 13.00 Wiad., 13.35 Jerzy Tuszwowski „Zobniński teatr spod Monte Cassino”, 14.00 Piosenki z dobrą dykcją, 14.15 Śmiechnie dawniej, śmiechnie dzisiaj - aud., 15.00 Koncert chopinowski, 15.30 Katalog wydawniczy, 15.35 Europejska Lista Przebojów, 17.00 Wiad., 17.05 Biblioteka muzyczna, 17.55 Katalog wydawniczy, 18.00 Erich Komgold - „Umarle miasto” - opera, 21.00 Wiad., 21.20 Wieczór płytowy, 23.20 Szanujmy wspomnienia - aud.

PROGRAM III

11.00 Pod dachami Paryża - aud., 11.30 Urodzeni na poznańsku wieku, 12.00 Recital Stephens Bishops, 12.50 Wizyty i podróże - aud., 13.05 Serwis Trójki, 13.10 Niech gra muzyka - aud., 14.00 Prywatnie u Marłusa Dmehowskiego, 14.15 Niedzielne muzykowanie - aud., 15.00 Zycie na gorąco - przegląd wydarzeń, 15.30 Co nam zostało z tych płyt, 15.00 Mag.

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 18 maja 1988 roku zmarła

S. + P.

FRANCISZKA PABICH

Pogrzeb odbędzie się 22 maja br. (poniedziałek) o godz. 16. Wyprowadzenia zwłok z kaplicy cmentarnej przy ul. Ogrodowej.

RÓDZINA.

rozmowa... z Tomaszem Szachowskim. Pop boutique - aud., 15.50 Magazyn literacki, 16.05 Dzieła, interpretacje, nagrania, 17.00 Proszę czekać, będzie rozmowa... z Maciejem Zembatym, 19.00 Serwis Trójki, 19.05 „Fazy nocy” - Paweł Sala, słuch, 20.00 Baw się razem z nami, 21.00 Czas zmieni Twoje serce” - aud., 21.20 Świat muzyki Anny z hrabów Wycielichki Lisieckiej, 22.00 Dialogi o arcydziełach, 22.15 Lubie szum starej płyty, 22.50 Rozmawiamy przed północą, 23.00 Jazz nad Odrą, 23.50 Jan Wolkers „Rachattukum” - 24.00 Między dniami a snem.

PROGRAM IV

9.00 Transmisja mszy św. rzymskokatolickiej, 11.00 Magazyn Rozgłoszeń Harcerskiej, 12.00 Wiad., 12.05 Muzyczny serwis prasowy, 12.30 Wyprawy Czwórk Krystyna Motion przedstawia, 13.30 Wiersz i aria, montaż polityczno-muzyczny, 13.45 O kulturze słowiańsko-muzycznej, 14.05 Echa festiwalu 14.45 Przed spektaklem - aud., 15.00 Teatr Klasyczny dla Młodzieży Witold Gombrowicz „Ferdynand”, 16.00 Quiz popularyzatorski, 17.00 Wiad., 17.05 Przegląd prasy społeczno-kulturalnej - aud., 17.15 Muzyka w teatrze - aud., 17.45 Refleksje uczonych, 17.50 Antonio Vivaldi, Koncert d-moll na wiele da gamba smyki i klawesyn, 18.00 Nabożeństwo Kościoła polskokatolickiego, 18.40 Kompozycje chóralne, 19.00 Alfa i Omega magazyn popularnonaukowy - aud., 19.30 Wiad., 19.35 Lekture Czwórk, Barbara Tuchman - „Sierpniowe salwy”, 19.45 Kameralistka jazzowa, 20.00 Magazyn Publicystyki Kulturalnej, 20.30 Muzyka w kolorze smutku i radości, 21.00 Magazyn Polonijny, 21.30 Miniatury muzyczne 22.00 Wieczór muzyki i myśli: światło słowa, 23.20 Piosenki „z muzyką”, 23.27 Jutro w programie, 23.30 Wiad., 23.35 Rozmowy intymne - aud., 23.55 Miejsca na dobranoc.

Z głębokim bólem zawiadamiamy, że odeszła od nas na zawsze nasza ukochana Matka i Babcia

S. + P.

JADWIGA OLSZER

Uroczystości pogrzebowe odbędzie się w poniedziałek, 22 maja br. o godz. 12 w kaplicy cmentarza Komunalnego na Dotach, ul. Strzykowska 5.

SYNOWIE z RODZINAMI I WNUCZKA.

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 18 maja 1988 roku zmarła

S. + P.

JAN ZAREBSKI

Miża św. odbędzie się w dniu 20 maja br. (sobota) o godz. 13 w kościele Błogosławionego Rafała Kalinowskiego w Łodzi - Wiskitno.

RÓDZINA.

Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach?...

...zapytało Centrum Badania Opinii Społecznej w sondażu przeprowadzonym w marcu br. z udziałem blisko 4 tys. respondentów. Na pewno tak - odpowiedziało 29,5 proc. z nich, jeszcze nie wiem, ale prawdopodobnie tak - stwierdziło 41,3 proc., zaś 18,7 proc. odparło, że raczej nie. Co dziesiąty (10,2 proc.) z zapytanych stwierdził, że w wyborach na pewno udziału nie weźmie.

Czy w tegorocznych wyborach zwiększy się wpływ obywateli na to, kto znajdzie się na liście kandydatów? Dopytywało centrum.

Blisko połowa respondentów (48,9 proc.) odpowiedziała twierdząco, 21,3 nie miało w tej sprawie zdecydowanej opinii.

Na pytanie, czy kandydaci będą walczyć o przychylność i głosy wyborców, większość ankietowanych (57 proc.) odpowiedziała, że tak, 18,4 proc. - stwierdziło, że nie, a co czwarty (24,7 proc.) nie miało w tej kwestii wyrobionego zdania.

Czy większość nurtów politycznych istniejących w Polsce będzie miała swoich kandydatów na posłów? - zapytało CBOS.

Wczoraj zgłoszenie dziś ogłoszenie

ZATRUDNIENIE szwaczki, 31-04-68 Chocianowice, 31223 g-E SZWACZKI - przyjmij (telkas) - 43-51-28, 30917 g-E „GRUNDIG” PAL/SECAM - sprzedam, 32-06-66, 30955 E SZWACZKI - zatrudnij, 78-12-78, 31046 g-E DZIAŁKĘ, dom Łódź - sprzedam, 32-30-36 31059 E

Dnia 18 maja 1988 r. odszedł od nas na zawsze, przetrzywszy lat 70, ukochany Mąż, Tatus, Tęś i Dziadzius

S. + P.

JAN ZAREBSKI

Miża św. odbędzie się w dniu 20 maja br. (sobota) o godz. 13 w kościele Błogosławionego Rafała Kalinowskiego w Łodzi - Wiskitno.

RÓDZINA.

Tak - odpowiedziało 59,1 proc. respondentów, nie - stwierdziło

Protesty w związku z lokalem dla „Solidarności”

W przedsiębiorstwie Remontowo-Montażowym Przemysłu Okrętowego „Budimor” w Gdańsku trwa akcja protestacyjna skierowana przeciwko decyzji Urzędu Miasta, nakazującej eksmisję sześciu spółek dzierżawiących od „Budimoru” trzy ostatnie piętra jego biurowca.

Decyzja o eksmisji spowodowana została dążeniem do wygosparowania pomieszczeń dla krajowych władz NSZZ „Solidarność”.

Od poniedziałku sprzedaż lewów

Do Bulgarii bez zaproszeń

Tuż przed rozpoczęciem letniego sezonu wypoczynkowego turystyczne władze Polski i Bułgarii sprawiły liczną rzeszę amatorów wypoczynku nad Morzem Czarnym

ETZ 230 sprzedam, 81-57-20 31113 g-E DREWNIANY jasny segment - sprzedam, Kopernika 26/5 31066 E MALARZY, murarzy - zatrudnij, 55-80-75, 31175 g-E SPRZEDAM TVC Czajka 42-43-89 31063 E FIRMA zatrudni kierownika produkcji z terenu Zgierza, okolic 52-74-39, 31136 g-E STEBNÓWKI przemysłowe sprzedam, 43-42-01 31061 E STOLARZY zatrudnij, 86-04-79 31132 g-E ZATRUDNIĘ pracownika - zakład napieiania naboł, 42-51-79 31106 g-E OVERLOCKI przemysłowe sprzedam, 55-46-28, 31031 g-E ZATRUDNIĘ elektromontera lub pomocnika 57-69-91 31087 g-E SPRZEDAM overlock „Textima” 314, 86-30-73, 31128 g-E „HELIOSA” SECAM-PAL sprzedam, 74-34-04, 31127 g-E KUPIĘ Laycra 156, 32-27-16 31103 g-E SPRZEDAM „Brother”, fiata UNO (1986), 57-98-15, 31028 g-E PRZYJMĘ wykwalifikowane szwaczki, Wysokie szrobki, 86-07-83, 31027 g-E STEBNÓWKĘ LZ-3, mitsubishi - sprzedam, 55-29-08, 31025 g-E

12,3 proc., zaś 28,5 proc. odparło, że trudno powiedzieć.

Zdaniem ponad połowy ankietowanych (51,7 proc.) w zbliżających się wyborach zwiększy się wpływ obywateli na to, kto zostanie wybrany, co piąty (19,3 proc.) zaprzeczył temu, a 29,4 proc. nie miało w tej sprawie sprzyjającej opinii.

Zdaniem ponad połowy ankietowanych (51,7 proc.) w zbliżających się wyborach zwiększy się wpływ obywateli na to, kto zostanie wybrany, co piąty (19,3 proc.) zaprzeczył temu, a 29,4 proc. nie miało w tej sprawie sprzyjającej opinii.

Uzyskane drogą eksmisji pomieszczenia zajmowane przez ten urząd ma przejąć Polski Rejestr Sądowy. Pomieszczenia przy ul. Wały Piastowskie 24 maja być przekazane „Solidarności”.

Nie zgadzając się z decyzją władz miejskich załoga „Budimoru” ogłosiła akcję protestacyjną, a organizacje społeczno-polityczne przedsiębiorstwa podjęły uchwałę potępiającą decyzje władz Gdańska.

Do Bulgarii bez zap

na ekranie

sobota

20 MAJA

PROGRAM I

- 9.00 „Drops” oraz film z serii: „Fraggles” (33)
- 10.30 DT — wiad.
- 10.40 Starsa nowe, najnowsze
- 11.20 „Kołobrzeg zaprasza” — program rozrywkowy
- 11.50 Telewizyjny koncert zyczeń
- 12.20 Studio sport Wyciągu Pokoju — ostatni XII etap Trutnov — Praga oraz uroczystość zakończenia WP
- 13.40 Telewizyjny Teatr Prozy: Roman Bratny „Trzech w linii prostej” reż. Zygmunt Huebner. wyk.: T. Białoszczyński, M. Walczewski, P. Garlicki, W. Psoniak i Inni
- 14.40 „Płasz” — program muzyczno-informacyjny
- 15.00 Komedia, komedia... „Zona dla Australijczyka”
- 16.30 Losowanie Dużego Lotka
- 16.40 „Oset '89” — reportaż
- 17.15 Teleexpress
- 17.30 „Kto w twoim imieniu?” — studio wyborcze TVP
- 18.00 „Prezydenci” — James A. Garfield
- 18.35 Butik
- 19.00 Dobranoc — „Podróże kapitana Klipera”
- 19.10 Z kamera wśród zwierząt — „Jak zwiędzać zoo”
- 19.30 Dziennik
- 20.05 Konkurs piosenki Eurowizji '89
- 23.05 „Kto w twoim imieniu?” — studio wyborcze TVP
- 23.20 Kronika Wyciągu Pokoju
- 23.30 DT — wiad.
- 23.40 Kino sensacji: „Śmiertelny pocatunek” — film prod. amerykańskiej
- 1.20 Zakończenie programu.

PROGRAM II

- 14.40 Bariery
- 15.05 Program dnia
- 15.10 Małe kino: „Ksary i oazy” — „Oblicza Sahary” — film dok.
- 15.30 „5-10-15” — pr. dla dzieci i młodzieży
- 17.00 „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy” (3) — „Nowa broń szwoleżerów” serial TP
- 18.00 Wiadom. (L)
- 18.30 Lokalne studio wyborcze (L)
- 19.00 Marianna Wróblewska i Włodzimierz Nahorny — standardy jazzowe
- 19.30 „Integracja” — film dok.
- 20.00 Festiwal muzyki — Łańcut '89
- 21.00 „Wokół górskich schronisk” — Turbacz
- 21.20 W 170 rocznicę urodzin Stanisława Moniuszki
- 21.30 Panorama dnia
- 21.45 „Chateaufallon” (2) — serial produkcji francuskiej
- 22.40 Goście Daniela Passenta (Ryszard Bender i Jacek Majchrowski)
- 23.10 Komentarz dnia
- 23.15 Studio festiwalowe — Łańcut '89

niedziela

21 MAJA

PROGRAM I

- 9.00 Teleranek oraz film prod. ang. z serii: „Kto, ja panie psorze?” (2)
- 10.30 DT — wiad.
- 10.35 „Wawel gotycki” — film dok.
- 11.20 Kraj za miastem
- 11.50 Telewizyjny koncert zyczeń
- 12.40 „Morze” — magazyn
- 13.00 Teatr Młodego Widza. Witold Oklek „Helena”
- 14.00 Marek Sierocki zaprasza
- 14.30 Miejsce pod niebem — wspomnienie o S. Piętaku
- 14.50 Pieprz i wanilia — niezmany kraj — „Dziwy, nie dziwy...”
- 15.35 „Katarzyna” (8) — serial prod. franc.
- 17.15 Teleexpress
- 17.30 „Agromarket” — pr. public.
- 18.10 Antena
- 18.30 „Panna dziedziczka” (1) serial prod. brazylijskiej
- 19.00 Wieczorynka: „Smurfy”
- 19.30 Dziennik
- 20.05 Ucieczka z miejsc ukochanych (1) — serial TP
- 21.05 7 dni — świat
- 21.35 Sportowa niedziela
- 22.25 „Ślawne kobiety i ich czasy” (4) — „Virginia Woolf” — serial prod. franc.
- 23.20 DT — wiad.

PROGRAM II

- 9.25 Przegląd tygodnia (dla niesłyszących)
- 10.00 Film dla niesłyszących: „Ucieczka z miejsc ukochanych” (1) — serial TP
- 11.00 „Zolnierska scena” — film dok.
- 11.45 Jutro poniedziałek
- 12.15 Powitanie
- 12.20 Polska Kronika Filmowa
- 12.30 100 pytań do...
- 13.10 „Polacy” — film dok.
- 13.55 Kino rodzinne: „Powrót na Wyspę Skarbów” (5) — „Polowanie na człowieka” — serial przygodowy prod. rum.
- 14.50 Podróże w czasie i przestrzeni: „Życie codzienne w starożytnym Egipcie” (4) — serial dok prod. ang.
- 15.40 Spotkanie z Poznańskimi Słowikami! Stefana Stulgrosza
- 16.10 „Być tutaj!” — gawęda prof. Wiktorina Zina
- 16.25 Kino-Okno
- 17.05 Studio sport — wyciągi konne na Służewcu
- 17.30 Bliznięta — Przegląd telewizyjny satelitarnych
- 19.00 Wywiady Ireny Dziedzic — prof. S. Kwiatkowski
- 19.30 Galeria Dwojki — Antoni Fałat

środa

24 MAJA

PROGRAM I

- 8.35 Domator
- 8.50 Domowe przedszkole
- 9.15 DT — wiad.
- 9.25 „Szalony las” — fab. film obyczajowy prod. rum.
- 11.00 Domator
- 16.10 Program dnia i DT — wiad.
- 16.15 Losowanie Express Lotka i Super Lotka
- 16.25 Dla młodych widzów: „Scena TDC”
- 16.50 Dla dzieci: Wyprawy Prof. Ciekawskiego
- 17.15 Teleexpress
- 17.30 „Kto w twoim imieniu?” — studio wyborcze TVP
- 18.05 Telewizyjny Informator Wydawniczy
- 18.20 Dawniej niż wczoraj — archiwum XX wieku
- 18.50 10 minut

- 20.00 Festiwal muzyki — Łańcut '89 — koncert finałowy
- 21.30 Panorama dnia
- 21.45 „Wichry wojny” (10) — serial prod. USA
- 22.35 Gość Dwojki — Joseph Papp
- 22.50 Komentarz dnia
- 22.55 Dobranoc tylko dla dorosłych „Żywoty kurtyzan”

poniedziałek

22 MAJA

PROGRAM I

- 16.20 Program dnia oraz DT wiad.
- 16.25 „Luz”
- 17.15 Teleexpress
- 17.30 „Kto w twoim imieniu?” — studio wyborcze TVP
- 18.00 Echa stadionów
- 18.30 „Laboratorium” — „Niezwyczajne światło”
- 18.50 10 minut
- 19.00 Dobranoc: „Zając i jeź”
- 19.10 Gorące linie
- 19.30 Dziennik
- 20.05 Teatr telewizyjny: Pavel Landovsky „Pokój na godziny:” — „Kto w twoim imieniu?” — studio wyborcze TVP
- 21.45 Z polskiej fonoteki
- 22.05 „Socjalizm tak, ale jaki!” — spotkanie z prof. Marianem Orzechowskim
- 22.20 XXV festiwal Jazz nad Odrą
- 22.50 Klub menedżera
- 23.20 DT — echa dnia
- 23.40 Język niemiecki (27)

PROGRAM II

- 16.55 Język niemiecki (27)
- 17.25 Program dnia
- 17.40 Antena Dwojki
- 17.45 „Ojczyzna — polszczyzna” — „Odrogowe kłopoty”
- 18.00 Wiadomości (L)
- 18.30 Lokalne studio wyborcze (L)
- 19.00 „Czarno na białym” — przegląd PKF
- 19.30 Życie muzyczne
- 20.00 Teletrans
- 20.30 Osadźmy sami
- 21.15 „Zamyślenia”
- 21.30 Panorams dnia
- 21.45 Biografie: „Emil Zola, czyli ludzkie sumienie” (8 — ostat.) — serial prod. franc.
- 23.05 Studio X Łódzkich Spotkań Baletowych
- 23.20 Komentarz dnia

wtorek

23 MAJA

PROGRAM I

- 8.35 Domator
- 8.50 Domowe przedszkole
- 9.15 DT — wiad.
- 9.25 DT — dodatek gospodarczy
- 9.40 „Synowie i córki Jakuba Szklarza” (8) — „Wiosna” — serial obyczajowy TV CSRS
- 10.50 Domator
- 16.00 Program dnia i DT — wiad.
- 16.05 „Gazeta rolnicza”
- 16.25 Dla dzieci: „Tik-Tak”
- 16.50 Kino Tik-Taka: „Cudowna podróż” (3) — serial animowany prod. austriackiej
- 17.15 Teleexpress
- 17.30 „Kto w twoim imieniu?” — studio wyborcze TVP
- 18.00 „Następny proszę” (4) — „Ustąpić panny morskiej śpiew” — serial prod. ang.
- 18.50 10 minut
- 19.00 Dobranoc: „Dwa małe trzmielce”
- 19.30 Dziennik
- 20.05 „Synowie i córki Jakuba Szklarza” (8) — „Wiosna”
- 21.15 „Kto w twoim imieniu?” — studio wyborcze TVP
- 21.30 Konferencja prasowa rządu
- 21.45 „Zawsze po 21” — mag. rep.
- 22.25 Leksykon polskiej muzyki rozrywkowej — „S”
- 23.05 DT — echa dnia
- 23.25 Język angielski (29)

PROGRAM II

- 16.55 Język angielski (29)
- 17.25 Program dnia
- 17.30 „Szokujące nowości. U progu sztuki współczesnej” (11) — serial dok prod. ang.
- 18.00 Wiadomości (L)
- 18.30 Lokalne studio wyborcze (L)
- 19.00 „Wojna domowa” (2) — Bilet za fryzjera” — serial TP
- 19.30 „Blisko nieba” — mag. alpinistyczny
- 20.00 Marcel Aymé — „67.000 kochanków Saby Lemurier” z udziałem K. Sienkiewicza
- 21.00 Powtórka z historii
- 21.30 Panorama dnia
- 21.45 „Bartłomiej Farrar” (2) — film fab. prod. ang.
- 22.35 Studio „Solidarność”
- 23.20 Komentarz dnia

- 19.00 Dobranoc: „Proszę słońca”
- 19.10 Program publicystyczny
- 19.30 Dziennik
- 20.05 Studio sport — finał Pucharu Europy w piłce nożnej: AC Milan — Steaua Bukareszt
- 22.05 „Kto w twoim imieniu?” — studio wyborcze TVP
- 22.20 Raport
- 22.50 DT — echa dnia
- 23.10 Język rosyjski (30)

PROGRAM II

- 16.55 Język rosyjski (30)
- 17.25 Program dnia
- 17.30 „Wiem wszystko” — teletur-niej
- 18.00 Wiadomości (L)
- 18.30 Lokalne studio wyborcze (L)
- 19.00 „Harlem Story” (2) pr. roz. TV RFN
- 19.30 Rewelacja miesiąca — galowy koncert gwiazd opery — Madryt '89
- 21.30 Panorama dnia
- 21.45 Telewizja nocą
- 22.30 „W labiryncie” — serial TP
- 23.00 Komentarz dnia

czwartek

25 MAJA

PROGRAM I

- 9.00 Dla młodych widzów: „Dzieci kapitana Granta” — film prod. ang.
- 10.35 „Wowowo rodzi się Bóg” — film dok.
- 10.50 Wędrowki dalekie i bliskie — „Hiszpania przed Rzymianami” — film dok. prod. belgijskiej
- 11.25 Między wiosną a latem (1) — turniej gmin: Stryszewa i Kiliówki z woj. bielskobialskiego
- 12.25 Teatr dla dzieci — J. Kinoshita „Wieczorny żuraw”
- 13.20 „Na cyrkowej arenie” — widowisko cyrkowe
- 14.25 Między wiosną a latem (2)
- 15.25 „Piełgrzym” — film dok. o wycieczce Jana Pawła II w Polsce w 1979 r.
- 16.45 Między wiosną a latem (3)
- 17.15 Teleexpress
- 17.30 „Orchard Lake” — seminarium duchowe polskie — film dok.
- 18.10 Pod pomnikiem Chopina — gra Jerzy Romanuk
- 18.35 „Byłaś wtedy młodszą mamą...” — film dok.
- 19.00 Wieczorynka: „Bracia Mowglięgo” — film prod. ang.
- 19.30 Dziennik
- 20.05 „7 zgłoś się” (3) — „Przerwany urlop” — serial krym. TP
- 21.50 Pegaz
- 22.35 „Wokół wielkiej sceny” — mag. operowy

PROGRAM II

- 13.45 Program dnia
- 13.50 „Mama” — film obyczajowy prod. rumuńskiej
- 15.20 „Polacy” — film dok.
- 16.20 Wielkie interpretacje
- 16.50 „Być tutaj” — gawęda prof. Wiktorina Zina
- 17.05 Umieranie wieku — poezje Osipa Mandelsztama w wykonaniu Anny Dymnej i Jerzego Treli
- 17.45 Aktualności kulturalne
- 18.05 Legendy filmu — Dustin Hoffman
- 19.00 Wywiady Ireny Dziedzic — Jerzy Jedrykiewicz
- 19.30 Galeria Dwojki — Zdzisław Beksiński
- 20.00 Wolfgang Amadeusz Mozart — Wielka Msza c-moll KV 427
- 21.00 Studio sport — piłka w grze
- 21.30 Panorama dnia
- 21.50 Kino studyjne Dwojki — „Brzemień marzeń” — film dok. prod. USA
- 23.20 Komentarz dnia

piątek

26 MAJA

PROGRAM I

- 8.35 Domator
- 8.50 Domowe przedszkole
- 9.15 DT — wiadomości
- 9.25 DT — dodatek gospodarczy
- 9.40 „Uciekajmy już gdzieś” — czech. komedia obycz.
- 15.50 DT — wiadomości
- 15.55 Inter-sygnal — mag. państw socjalistycznych
- 16.25 Dla młodych widzów: „Ram-bit” — teletur-niej (L)
- 16.50 Dla dzieci — Okienko Pan-kracego
- 17.15 Teleexpress
- 17.30 Kto w twoim imieniu? — studio wyborcze TVP
- 18.00 Z Polski rodem — mag. polonijny
- 18.20 Skarbiec
- 18.50 10 minut
- 19.00 Dobranoc — Sąsiedzi
- 19.10 Monitor rządowy
- 19.30 Dziennik
- 20.05 Kino muzyczne Kydryńskie-go — „West Side Story” — musical prod. USA
- 22.35 Kto w twoim imieniu? — Studio wyborcze TVP
- 22.50 Spór o jutro — otwarte studio
- 23.50 DT — echa dnia

PROGRAM II

- 16.55 Język angielski (59)
- 17.25 Program dnia
- 17.30 Wzrokowa lista przebojów Marka Niedzwieckiego
- 18.00 Program lokalny (L)
- 18.30 Lokalne studio wyborcze (L)
- 19.00 Magazyn 102
- 19.30 Dookoła świata — w odczyt-nej corridy
- 20.00 Piątek — krakowski przekładaniec kulturalny
- 21.30 Panorama dnia
- 21.45 Święta słowa — Świdnica '89
- 22.15 Etiuda na pedzel giuto i orkiestrę
- 22.35 Filmy Johna Hustona — „Noc Iguany” — film prod. USA
- 0.25 Komentarz dnia

dzienniczek

► Z JAPONSKICH LOTNISK Narita i Haneda od niedawna kursują do Tokio helikoptery. Wydatnie skraca to czas podróży do zatłoczonego centrum stolicy, a do tego helikopter jest znacznie tańszy niż taksówka.

◀ DO KRAKOWA wprowadzono z RFN różne artykuły papiernicze. Niezbyt gruby zeszyt kosztuje 750 złotych, blok rysunkowy — 2.500 zł, teuszka na rysunki — 2.800 zł, pamiętnik mniejszego formatu — 7.000 zł, a większy — 16.000 zł, plórniki z kredkami i pisakami — 20 tysięcy.

Fakt, że miało się nam polepszyć, ale importerzy trochę się chyba pospieszyli.

◀ W MIEŚCIE PANAMA w kraju Panama aż o potowę spadła ostatnio liczba prostytutek. Oczy-

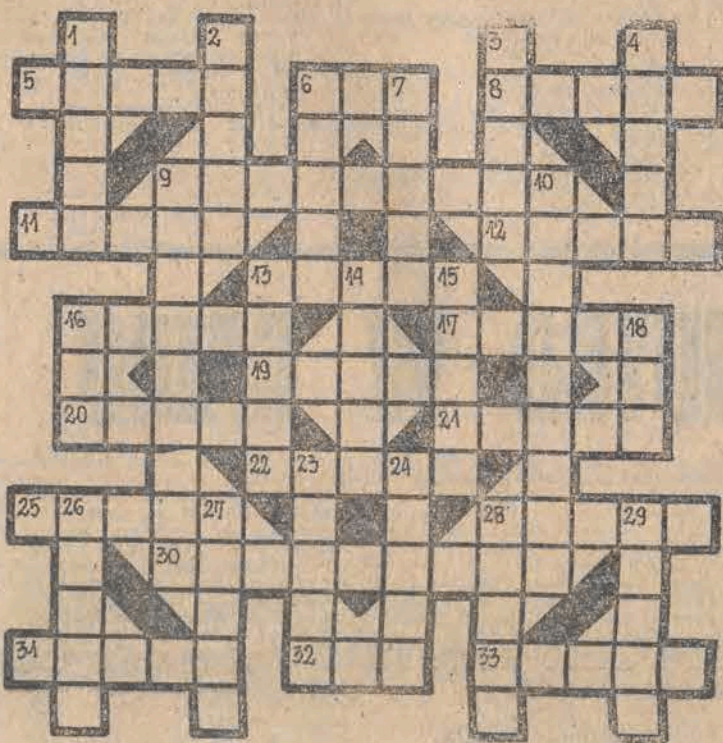
wicie dlatego, że spadł popyt na takie usługi. Marynarze przybywający do tamtejszego portu obawiają się AIDS — oto całe wytłumaczenie.

► „KURIER SZCZECIŃSKI” zanotował parę faktów z krótkiego pobytu pan Zbigniewa W. z Warszawy w Szczecinie. O godz. 5.40 rano w dniu 14 maja pijany Z. W. koszem na śmieci wybił szyby w szkole podstawowej przy ul. Grodzkiej i wszedł do środka „czyznąc dalsze spustoszenia”. Min. wybił kilkanaście szyb, powodując straty w wysokości 70 tys. zł. Następnie zabrano go do izby wytrzeźwień, gdzie spędził osiem godzin, a wieczorem przybył na stadion Pogoni, aby jako jeden z sędziów prowadzić pierwszoligowy mecz

tego klubu z chorzowskim Ruchem. Sędzia, czy może raczej napastnik?

KRZYŻÓWKA

POZIOMO: 5. Zakładka, zmar-szczka 6. Ptak z sokolowatych 8. Egipska bogini ziemi 9. Fontanna 11. Zawiera naukę Mahometa 12. Szkolna izba 13. Port w Bulgarii 16. Duże pióro tworzące płaszczynę skrzydła ptaka 17. Upiekają w nocy nasze miasta 19. Okragły brzeg kapelusza 20. Spiewająca Joanna 21. Rzymska bogini lasów i zwierząt 22. Konopie z manili 25. Zimowy z sankami 28. Lasso 30. Sportowy samolot o słabym silniku 31. Rodzaj balkonu 32. Kółeczka pszczoły 33. Jeden z najświetniejszych humanistów Odrodzenia (z Rotterdamu).

PIONOWO: 1. Węglan wapnia 2. Arbus 3. „Budka” w której możesz nabyć „Dziennik Łódzki” 4. Dokładny, przyspiesza szybsze doręczenie przesyła pocztowej 8. Zmierzwione włosy na głowie 7. Wsiadasz z niego do pociągu 9. Strażnica 10. Dzieki Cezarowi została królową Egiptu 13. Miejsce urodzenia K. Pulkiewskiego 14. Część walki bokserskiej 15. Jedna z elektrod 16. Jednostka monetarna Włoch 18. Imię Sumac 23. Na ulicy piasek po deszczu 24. Do pisania na tablicy 26. Usystematyzowanie 27. Technika malarska 28. Przystąpienie do czegoś 29. Ryba ze śledziowatych.

Do rozlosowania nagrody książ-

(oprac. J. KA)

Oto rozdanie z ostatniej olimpiady brydżowej w Wenecji. Wprawdzie nasza drużyna wypadła tam gorzej niż się spodziewano, jednak akurat ten przykład jest dowodem, że wciąż sporo jesteśmy wari w meczu ze światem drużyna Austrii (późniejszym wicemistrzem olimpiady) nasi przeciwnicy sami wpuścili się w mały, a tymczasem Polacy zagrali właściwy kontrakt, co w su-

mie dało nam spory zysk punkto- wy.

W pokoju otwartym atakowali Austriacy: S otworzył licytując 1 trefl W (Balicki) spasał N — 1 karo, E (Zmudzki) — kontra, S — 2 bez atu (ciekawostka) i N dopchnął — 3 b.a. Nie mogło być innego wist: W zagrał asem, dama i bloka karo. Polacy zgarnęli pięć lew karowych i lewą na asa pik. Bez dwóch.

W pokoju zamkniętym na linii N—S grała nasza para Gawrys — Leśniewski. Oto licytacja: S — 1 trefl, W — pas, N — 1 karo, E — pas, S — 3 trefl, W — pas, N — 3 karo, E — kontra, S — 3 kier, W — pas, N — 5 trefl.

A więc wszystko prawidłowo. Kontrakt nie do zdarcia, bo po-

wicie W as, a następnie dama karo rozgrywający przebił drugie karo i pokazał karty, oświadczając że do oddania ma jeszcze tylko lewą na asa pik. Jedenaście lew. Swoje.

Oczywiście, gdy widzi się wszystkie karty, można powiedzieć: no cóż, plaskie rozdanie nad czym tu główkować a przecież bardzo dobra para austriacka Terraneo — Kadlec zbladziła w licytacji i musiała ponieść konsekwencje.

Parę informacji o łódzkim brydżu. Turniej w „Kominku” wygrał W. Koepe — A. Pytel, turniej w „Telexie” — W. Jellinek — A. Olejniczak, mistrzostwo makroregionu centralnego par mikrotowych zdobyli reprezentanci Resur-sy J. Sendaćka i J. Twardowski.

28 maja o godz. 10 w „Telexie” mistrzostwa okręgu łódzkiego teamów.

KRÓL KIER

LEW (23.7. — 22.8.). — Niestety, nadal robisz błędy i nie dasz sobie wytłumaczyć, że musisz zmienić sposób postępowania. Niedługo poprawa sytuacji, choć nie wszystko powróci do normy.

PANNA (23.8. — 22.9.). — Wszystkie Twoje postanowienia mogą być zrealizowane pod warunkiem jednak, że będziesz konsekwentny w działaniu. Impulsywność może zniweczyć cały plan.

WAGA (23.9. — 23.10.). — Wyraźnie Twoje sprawy pójdą do przodu. Wiele drobnych satysfakcji i niespodzianek. Naucz się nimi cieszyć.

SKORPION (24.10. — 22.11.). — Osobiste sprawy zdominują Twoje życie. Przeważnie nie celów może radykalnie zmienić bieg wydarzeń.

STRZELEC (23.11. — 21.12.). — Jeszcze trochę, a będziesz

mógł podjąć wiele spraw. Większość z nich przyniesie wymierne korzyści.

KOZIOROZEC (22.12. — 20.1.). — Po trudnych dniach przyjdą pomyślne chwile. Zyskasz nowych przyjaciół i nowe perspektywy. Dopytaj gotówki poprawi Ci humor.

WODNIK (21.1. — 20.2.). — Najbliższy tydzień będzie najlepszym czasem na usunięcie zaległości. Problemy, które nie dają Ci spokoju, rozwiążesz pomyślnie.

RYBY (21.2. — 20.3.). — Będzie potrzebna Twoja szczególna aktywność. Wtedy wszystkie przedsięwzięcia i ku Twemu zadowoleniu. Nie odkładaj ważnych decyzji.

BARAN (21.3. — 20.4.). — Odkładanie ważnych spraw na później, to nie jest właściwa metoda. Nie obawiaj się reakcji innych. Przede wszystkim miej na uwadze swoją korzyść.